

CAPITAL

Publicație bilingvă a Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Buletin lunar
al CNPF – luna
septembrie, 2015

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Monitor al pieței financiare

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.42 (612)
Miercuri, 28 octombrie 2015

Preț: 5 lei

Zona de Liber Schimb:
Rezultate și provocări

2

5

Brandul național Wine of Moldova a fost prezentat în premieră la cea de-a VIII ediție a Digital Wine Communications Conference 2015

The screenshot shows the homepage of the Digital Wine Communications Conference website. At the top, there's a navigation bar with links for ABOUT, SCHEDULE, SPEAKERS, BLOG, SUBMIT CONTENT IDEAS, REGISTER NOW, and CONTACT US. Below the navigation is a large black and white photograph of vineyard rows. Overlaid on the photo is the text "DIGITAL WINE COMMUNICATIONS CONFERENCE" in large, bold, white letters, followed by "EXPLORING THE 'BLEND' OF WINE AND COMMUNICATIONS." In the bottom left corner, there's a "WHEN" section with a calendar icon and the text "October 23-25th". In the bottom right corner, there's a "WHERE" section with a location pin icon and the text "Plovdiv, Bulgaria" and "Plovdiv International Fair".

Evenimentul a avut loc în perioada 22-24 octombrie la Plovdiv (Bulgaria). Potrivit Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV), conferința Digital Wine Communications Conference 2015 (DWCC), organizată de compania Vrazon, este singurul eveniment dedicat conexiunii dintre cultura vinului și mediul web. Anual, conferința reunește peste 300 de profesioniști din comunitatea globală a vinificației și experți în comunicarea online, oferindu-le o platformă pentru a aborda oportunitățile actuale de colaborare.

Directorul ONVV, Dumitru Munteanu, a subliniat că „acest eveniment reprezintă o oportunitate inedită pentru că, grație experților în vinificație prezenți, brandul național Wine of Moldova poate ajunge la un public extrem de vast și variat. În plus,

aflându-ne aici, devinim parte a unei mari rețele de comunicare care promovează schimbul de idei și creșterea standardelor în domeniu, în special, în cultura vinului care trece hotarele țării, depășește barierile lingvistice și limitele capacitaților profesionale devenind

accesibilă tuturor”, a spus directorul ONVV.

Programul de trei zile al conferinței DWCC a cuprins prezentări și discuții cu peste 40 de experți internaționali (vinificatori, someliери, jurnaliști, scriitori, specialiști în domeniul relațiilor publice, marketing și vânzări). De asemenea, oaspetii au putut participa la degustări și master-classuri.

Expertul în vinuri și scriitorul Robert Joseph, autorul a peste 30 de cărți în acest domeniu, a moderat un master-class cu titlu “Moldova: the next big thing? (Moldova: următoarea mare descoperire?).

La prezentare au participat 50 de oameni. Pentru degustare în

cadrul master-class-ului au fost selectate vinuri care reprezintă brandul național: Feteasca Neagră (“Carpe Diem”, 2013), Cuvée Prestige (“Cricova”, 2012), Feteasca albă (“Vinăria din Vale”, 2013), Lupi (“Gitana”, 2011), Pinot Rouge (“Purcari”, 2012), Cabernet Sauvignon (“Mimi”, 2012), Pinot Grigio (“Cimișlia Wineries”, 2014), Individu Rara Neagră/Malbec/Syrah (“Chateau Vartely”, 2014), Cuvee Blanc (“Et Cetera”, 2012), Negru de Purcari (“Purcari”, 2012), Sol Negru Merlot (“Asconi”, 2012), Cabernet Sauvignon (“Mezalimpe”, 2011).

InfoMarket

**În atenția participanților profesioniști
la piața finanțară nebancară
și persoanelor interesate!**

Pe site-ul ziarului Capital Market a fost lansată o nouă opțiune pentru a vă ajuta să găsiți informațiile publicate de către emitenți (rapoarte anuale, anunțuri). În acest sens, în categoria “Anunțuri” (meniul de sus al site-ului) a fost plasat un filtru suplimentar. Astfel, introducând denumirea organizației, vizitatorul site-ului obține lista edițiilor ziarului în care au fost publicate informațiile emitențului dat. Accesând link-ul – va apărea numărul paginii și tipul informației publicate (raport anual, anunț).

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficile
“Poșta Moldovei” din țară sau
la distribuitorii noștri:
Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Ediții Periodice (022) 233740

Curs valutar
28.10.2015

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	19.9899
EUR	1	22.1179
UAH	1	0.8748
RUB	1	0.3124
RON	1	4.9844

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

CAPITAL Market

**Împreună
în lumea
finanțelor**

Sectia de marketing
Tel.: +373 69 821216

**În atenția
participanților
profesioniști!**

În Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 213-222 art. 1402 din 14.08.2015 a fost publicată Hotărârea CNPF cu privire la aprobată Regulamentul cu privire la mecanismul oficial de stocare a informațiilor. Textul integral al Regulamentului este plasat pe site-ul ziarului – www.capital.market.md

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 9 • 2015

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna septembrie 2015, în Registrul de stat al valorilor mobiliare ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare au fost înregistrate 4 emisiuni de acțiuni în valoare de 5,37 mil. lei, inclusiv 3 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 5,34 mil. lei și o emisiune efectuată la înființarea societății în valoare de 0,03 mil. lei, reflectate în *Tabelul nr. 1*.

Volumul emisiunilor de acțiuni în septembrie 2015 s-a micșorat, comparativ cu aceeași lună din anul precedent, cu 186,41 mil. lei sau cu 97,20% (*Diagrama nr. 1*).

În ianuarie-septembrie 2015 au fost realizate 49 de emisiuni de acțiuni în valoare de 158,72 mil. lei, cu 991,73 mil. lei sau de 7,25 ori mai puțin comparativ cu perioada similară a anului precedent (*Diagrama nr. 2*).

Evoluția volumului și a numărului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2011-2015 este reflectată în *Diagrama nr. 2 și nr. 3*.

În ianuarie-septembrie, fluxul de investiții străine a constituit 8,90 mil. lei sau 5,61% din totalul emisiunilor.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în anul 2015 s-a micșorat cu 769,87 mil. lei sau cu 98,86% față de anul 2014 (*Diagrama nr. 4*).

PIAȚA SECUNDARĂ

Volumul tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative efectuate în luna septembrie 2015 constituie 34,04 mil. lei raportate la 222 de tranzacții.

Totodată, urmare a punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital", începând cu 15 martie 2015, tranzacțiile efectuate cu valori mobiliare pe piața secundară sunt divizate în tranzacții efectuate pe piața reglementată și tranzacții efectuate în afara pieței reglementate (*Diagrama nr. 5*).

În septembrie 2015, CNPF nu a aprobat prospecte de oferte de preluare a acțiunilor emise de societăți.

PIAȚA REGLEMENTATĂ

În luna septembrie 2015, pe piața reglementată a fost efectuată o tranzacție de vânzare-cumpărare în volum de 0,13 mil. lei.

ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în luna septembrie, în afara pieței reglementate au fost efectuate 216 tranzacții în volum de 33,91 mil. lei.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate, în septembrie 2015 ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de răscumpărare a acțiunilor de

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în septembrie 2015

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plată a unei valori mobiliare, lei	Nivelul de cotare la BVM
<i>Emisiuni suplimentare de acțiuni</i>						
S.A. "DRUMURI-RÂȘCANI"	MD14UMRD1003	2 830 740	283 074	10	10	-
Î.M. "MEDICOR-FARM" S.A.	MD14MEDF1007	2 000 000	2 000 000	1	1	-
S.A. "M-INTER-FARMA"	MD14FARA1009	510 000	51 000	10	10	-
Total		5 340 740				
<i>Emisiunile de acțiuni, plasate la înființarea societății pe acțiuni</i>						
SA "Furnizare energiei electrice NORD"	MD14CARM1008	30 000				
Total		30 000				
Total general		5 370 740				

către emitent legate de reorganizarea societății – 88,44% sau 29,99 mil. lei.

Tranzacțiile de vânzare-cumpărare – 5,99% sau 2,03 mil. lei din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate, tranzacțiile efectuate conform prevederilor art. II alin. (3) din Legea pentru modificarea Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni – 3,83% sau 1,3 mil. lei, iar alte tranzacții – 1,74% sau 0,59 mil. lei (*Diagrama nr. 6*).

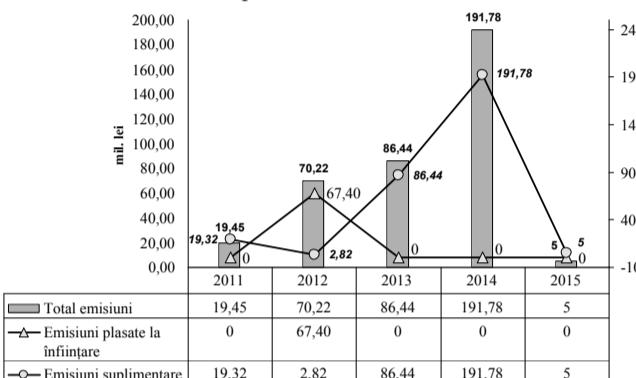
Comisia Națională a Pieței Financiare:

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77, tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

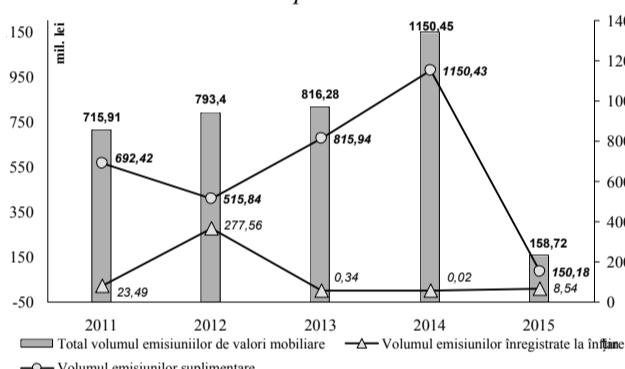
Direcția relații externe și dezvoltare:

tel. (37 322) 859 430

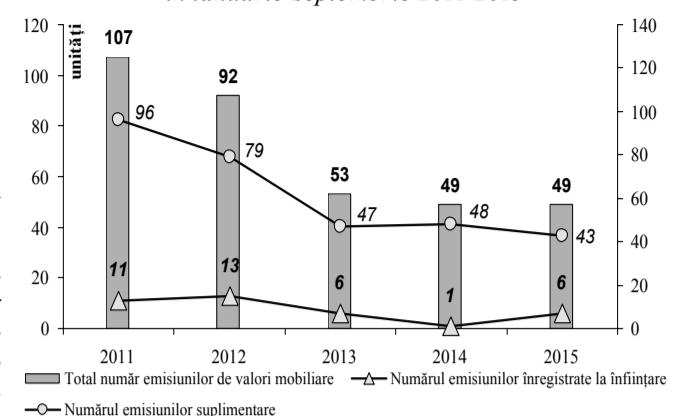
Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în septembrie 2011-2015

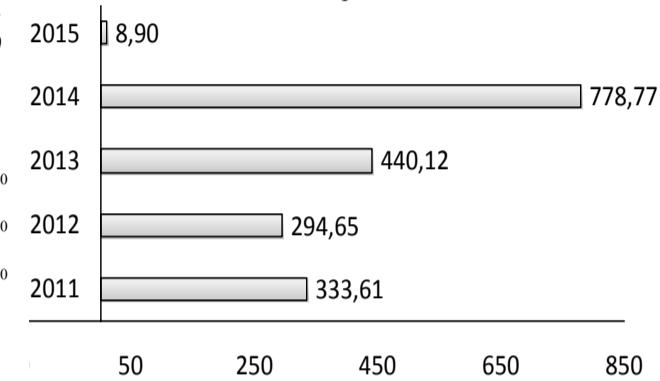
Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2011-2015

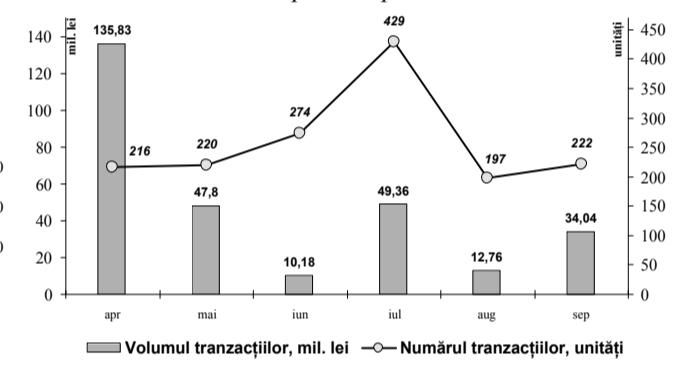
Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2011-2015

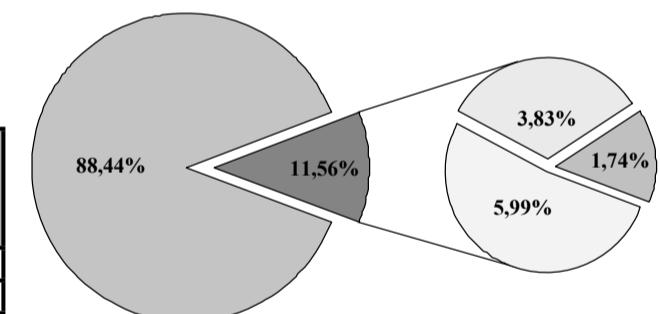
Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-septembrie 2015

Diagrama nr. 5 Evoluția lunară a tranzacțiilor pe piața secundară, aprilie-septembrie 2015

Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate în septembrie 2015

■ Tranzacțiile de răscumpărare a acțiunilor de către emitent legate de reorganizarea societății - 29,99 mil. lei
■ Tranzacțiile de vânzare-cumpărare - 2,03 mil. lei
■ Tranzacțiile efectuate conform prevederilor art. II alin.(3) din Legea pentru modificarea Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni - 1,30 mil. lei
■ Alte tranzacții - 0,59 mil. lei

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 23 octombrie 2015 a avut loc ședința ordinată a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Consiliul de administrație a aprobat modificarea Regulamentului privind Fondul de compensare, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 23/3 din 29.05.2008. Prezenta hotărâre urmează să intre în vigoare începând cu data de întâi a lunii următoare după data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

De asemenea, Consiliul de administrație a aprobat re-perfectarea licențelor:

– Companiei de Asigurări „VICTORIA ASIGURĂRI” SA seria CNPF nr. 000682, eliberată la 16 ianuarie 2009 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), cu eliberarea unui nou formular de licență, prin: a) schimbarea denumirii din Compania de Asigurări „VICTORIA ASIGURĂRI” SA în Compania de Asigurări „ALLIANCE INSURANCE GROUP” SA; b) excluderea următoarelor adrese de desfășurare a acti-

vităii licențiate: str. Ginta Latină 9/2, mun. Chișinău; str. Cucorilor 14, mun. Chișinău; str. Chișinău 3, com. Stăuceni, mun. Chișinău.

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare

HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către Asociația de Economii și Împrumut "BLEȘTENI-VOLODENI"

Nr. 54/9 din 09.10.2015 (în vigoare 23.10.2015)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 291-295

art. 2167 din 23.10.2015

***

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 46/11-O din 07.08.2015 și Ordinului vicepreședintelui CNPF nr. 61 din 07.08.2015, a fost efectuat controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "BLEȘTENI-VOLODENI" (satul Bleșteni, raionul Edineț, IDNO 1003604151065), pentru perioada de activitate 01.08.2012-31.07.2015, ce deține licență de categoria B seria CNPF nr. 000376, eliberată la data de 13.05.2009, în cadrul căruia s-au constatat următoarele.

Conform rapoartelor specializate, A.E.Î. "BLEȘTENI-VOLODENI" (în continuare – asociația) a înregistrat următorii indicatori de bază caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul ce urmează.

Din datele tabelului se relevă diminuarea indicatorilor înregistrați, cu excepția majorării valorii împrumuturilor acordate cu 18,3 la sută, ponderea cărora în total active constituie circa 89,2 la sută. Micșorarea profitului net cu 29,5 la sută se datorează majorării cheltuielilor generale și administrative și a cheltuielilor pentru constituirea provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi.

Pentru toată perioada supusă controlului directorul executiv al asociației nu a asigurat respectarea cerințelor art. 9 alin. (2) lit. c) și art. 35 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007), pct. 8 din Regulamentul privind fondul de lichiditate al asociațiilor de economii și împrumut, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 13/11 din 01.04.2010 (în vigoare până la data de 30.04.2015), și pct. 7 din Regulamentul privind fondul de lichiditate al asociațiilor de economii și împrumut, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 16/3 din 27.03.2015 (în continuare – Regulamentul privind fondul de lichiditate), conform cărora asociația care deține licență de categoria B este obligată să mențină investiții în Fondul de lichiditate în mărimea minimă calculată conform pct. 13 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărârea CNPF nr. 17/8 din 30.04.2008 (în continuare – Normele de prudență financiară).

Directorul executiv al asociației, un membru al consiliului și un membru al comitetului de creditare, aleși în cadrul ședințelor consiliului, respectiv, din 30.06.2011, 27.09.2013 și 03.01.2013, nu s-au conformat

cerințelor stabilite la art. 12 alin. (2) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, pct. 5, pct. 9 și pct. 39 din Regulamentul cu privire la exigentele față de administratorii asociațiilor de economii și împrumut, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 63/6 din 25.12.2007 (în continuare – Regulamentul cu privire la exigențe), exercitându-și atribuțiile până în prezent fără a fi confirmați în funcție de către CNPF.

În calitate de entitate raportoare asociația a elaborat, aprobat și informat CNPF despre aprobarea programului propriu privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului cu încălcarea termenului prevăzut la pct. 2 și pct. 3 din Hotărârea CNPF nr. 49/14 din 21.10.2011 "Cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața finanțieră nebankară".

Reiesind din cele expuse, în temeiul art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d) și lit. j), art. 22 alin. (3), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 9 alin. (2) lit. e), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5), art. 49 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudență financiară, Regulamentului cu privire la exigențe, în termen de 2 luni din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

HOTĂRÂSTE:

- Se inițiază procedura de tragere la răspundere contraventională a directorului executiv al A.E.Î. "BLEȘTENI-VOLODENI" conform Codului contraventional al Republicii Moldova.
- Se prescrie administratorilor A.E.Î. "BLEȘTENI-VOLODENI" respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative, inclusiv conformarea directorului executiv, membrului consiliului și membrului comitetului de creditare cerințelor Regulamentului cu privire la exigențe, în termen de 2 luni din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.
- Se ia act de conformarea A.E.Î. "BLEȘTENI-VOLODENI", începând cu data de 13.08.2015, cu cerințele pct. 7 din Regulamentul privind fondul de lichiditate.
- A.E.Î. "BLEȘTENI-VOLODENI" va prezenta lunar Comisiei Naționale a Pieței Financiare rapoarte cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării pct. 2, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare conform art. 22 alin. (3) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare".

VICEPRESEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Iurie FILIP

Nr. 54/9. Chișinău, 9 octombrie 2015

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Avis CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plătile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC "Victoriabank" SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar 2251311138

Banca Națională a Moldovei a prelungit supravegherea specială pentru trei bănci mari din țară

Supravegherea specială în privința celor trei instituții financiare a fost impusă de BNM în iunie curent pe un termen de trei luni și a fost prelungită în luna septembrie, fără publicarea acestei informații.

Supravegherea specială în privința Moldova-Agroindbank, Moldindconbank și Victoriabank, a fost impusă de BNM în baza art. 37 (raport și verificări) și art. 38 (încălcarea, măsuri corective și sancțiuni) ale Legii privind instituțiile financiare din Moldova. BNM declară atunci că impunerea supravegherii speciale la cele trei bănci va permite obținerea unei informații mai ample și detaliate față de procedurile standard de raportare bancară.

BNM a atras atenția la faptul că procedura de supraveghere specială se deosebește de cea de administrare specială care a fost impusă la finele anului trecut de BNM în privința BEM, Banca Socială și Unibank, accentuând că impunerea acestei măsuri va fi în folosul clienților celor trei bănci și a instituțiilor financiare – managementului și acționarilor.

Şeful comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe, Ștefan Creangă, a anunțat atunci că supravegherea specială a fost impusă în legătură cu suspiciunile privind structura acționarilor în cele trei bănci și scoaterea banilor din instituții. Potrivit legislației actuale, BNM este în drept să impună proceduri speciale de supraveghere a băncilor în cazul în care se atestă încălcări, precum și în cazul unei situații financiare suspecte a băncii. Este vorba despre depistarea încălcării de către bancă, acționari sau conducători, a Legii privind structurile financiare, actele normative ale BNM, a condițiilor de licențiere sau a permiselor, a obligațiunilor de trust etc., care intră în competență de verificare a BNM și care pun în pericol interesele deponentilor sau în care au participat la operațiuni dubioase, nu au prezentat rapoarte, sau le-au prezentat cu întârziere, ori sunt suspiciuni că au încălcărat alte acte normative ale BNM. Supravegherea specială este asigurată de o comisie special formată, din care fac parte maximum 5 membri ai BNM, unul dintre care are funcția de președinte, iar unul – președinte adjunct.

InfoMarket

Capitalul de nivelul I al băncilor din Moldova, în august 2015, a fost în creștere cu 2,3% față de iulie curent

La finele lunii august 2015, capitalul de nivelul I al băncilor din Moldova a însumat 9 mlrd. 655,37 mil. lei, în creștere cu 2,3% față de luna precedentă. În același timp, față de perioada similară din anul trecut, indicele a crescut cu 19,6%. Datele Băncii Naționale arată că la sfârșitul lunii august 2015, de capital de nivelul I ce corespunde cerințelor minime (cel puțin 200 mil. de lei) dispuneau toate cele 11 bănci comerciale din Moldova, incluse în raportul BNM.

Cea mai mare sumă a capitalului de nivelul I printre băncile Moldovei era deținută, la sfârșitul lunii august 2015, de către următoarele instituții: Moldova-Agroindbank – 2,09 mlrd. lei (cu o lună mai devreme – 2,08 mlrd.), Moldindconbank – 1,58 mlrd. lei (1,56 mlrd.), Victoriabank –

1 mlrd. 176,4 mil. lei (1 mlrd. 183,3 mil.), Mobiasbancă-Groupe Societe Generale – 956,52 mil. lei (943,96 mil.), Eximbank – Gruppo Veneto Banca – 921,06 mil. lei (909,03 mil.). Iar cele mai mici – EuroCreditBank – 211,09 mil. lei (210,47 mil.), Comerțbank – 247,05 mil. lei

(243,5 mil.), FinComBank – 279,02 mil. lei (278,12 mil.) și Energbank – 304,67 mil. lei (305,23 mil.).

Capitalul de nivelul I reflectă capacitatea băncilor de a compensa posibile pierderi în caz de situații de forță majoră, șocuri financiare interne și externe neprevăzute, fără să le fie afectată securitatea financiară.

Potrivit BNM, capitalul normativ total al băncilor din Moldova constituia, la sfârșitul lunii iulie curent, 10 mlrd. 024,3 mil. lei, în creștere cu 2,4% față de luna precedentă și cu 19,6% față de august anul trecut.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpress: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ŞEF:

Gheorghe TUROREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:

Lilia ALCAZĂ

Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziariulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACTIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Stefan cel Mare)

CONT BANCAR: 22249111050,

c/cf 1003600114204,

BC "Victoriabank", SA, fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziua au fost utilizate stările agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar" SRL

Cecilia MALMSTROM: UE nu poate implementa reforme în locul Republicii Moldova

**Interviu acordat în exclusivitate agenției “INFOTAG”
de către Comisarul European pentru Comerț, Cecilia Malmstrom,
la sfârșitul vizitei efectuate la Chișinău în perioada 22-23 octombrie 2015**

– Dnă Malmstrom, vizita Dvs. de două zile în R. Moldova tocmai a luat sfârșit. Care sunt impresiile Dvs. după discuțiile purtate cu autoritățile de la Chișinău, mai ales în contextul a ceea ce pare să fie începutul unei noi crize politice?

– Desigur, sunt la curent cu situația politică din Moldova. Parlamentul de la Chișinău urmează să voteze o moțiune de cenzură depusă împotriva Guvernului condus de Prim-ministrul Valeriu Strelet la 29 octombrie. Între timp, noi cooperăm cu actualul Guvern în calitate de partener. Aș dori să menționez că pe parcursul acestei vizite am avut discuții foarte bune și constructive. Am discutat rezultatele obținute la un an de la intrarea în vigoare a Acordului de Asociere și a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA). Au fost înregistrate multe succese, dar, în același timp, am constatat că se poate de făcut încă mult mai mult pentru a utiliza la maximum potențialul RM. Astfel, am încurajat Guvernul să continue implementarea reformelor în sectorul bancar, energetic și cel al justiției. Desigur, combaterea corupției este un lucru foarte important pentru crearea unui mediu de afaceri stabil. În același timp, există multe reforme tehnice legate de DCFTA care necesită să fie implementate, cum ar fi îndeplinirea standardelor de siguranță alimentară a UE, astfel încât produsele moldovenești să poată fi comercializate pe piața europeană. Echivalentele ale măsurilor de control și ale standardelor UE trebuie să fie implementate în RM.

– **Care este mesajul-cheie pe care l-ați transmis autorităților de la Chișinău?**

– Mesajul principal este: DCFTA este un acord bun, implementarea lui a dat multe rezultate pozitive, dar mai este încă mult de lucrat.

– **Dar care a fost principalul mesaj transmis de către autoritățile RM Uniunii Europene la un an de la intrarea în vigoare a Acordului de Liber Schimb?**

– Autoritățile de la Chișinău, de asemenea, susțin că acesta este un acord bun, că ele sunt mulțumite și că depun eforturi pentru a implementa reformele necesare.

– **Pe parcursul vizitei efectuate la Chișinău ați avut, de asemenea, întrevederi cu reprezentanții comunității de afaceri din Moldova. Care este opinia mediului de afaceri despre DCFTA la un an de la intrarea în vigoare a acestui acord?**

– Există păreri diferite. Unele companii moldovenești au reușit să-și majoreze exporturile în UE. De exemplu, exporturile de vînuri au crescut cu 29% pe parcursul primului an de la intrarea în vigoare a Acordului de Liber Schimb, ceea ce este un lucru remarcabil. Reprezentanții altor companii susțin că au nevoie de mai multe informații despre posibilitățile de export în UE și ne roagă să lucrăm cu Guvernul pentru a fi siguri că toate aceste oportunități sunt cunoscute. În multe cazuri este o problemă de comunicare. A treia categorie de oameni de afaceri insistă pe continuarea implementării reformelor. Cred că toți sunt conștienți de faptul că este nevoie de timp pentru a crea un mediu de afaceri stabil și previzibil. Acest lucru nu poate fi realizat timp de o săptămână.

Este clar că scandalul din sectorul bancar (peste 1 mld. dolari au fost scosi ilegal din sistemul bancar moldovenesc în 2014 – “I”) a erodat atât încrederea cetățenilor RM, cât și a partenerilor externi. Într-adevăr, este un scandal foarte mare. De aceea, am declarat în cadrul discuțiilor purtate cu speakerul Andrian Candu, Președintele Nicolae Timofti și Prim-ministrul Valeriu Strelet că contăm pe ei în procesul de investigare a fraudelor bancare și sperăm că cei vinovați vor fi trași la răspundere și că vor fi luate toate măsurile necesare pentru a recupera banii.

– La moment, multă lume în Moldova se întrebă de ce partenerii externi nu exercită o presiune mai mare asupra au-

torităților pentru a le obliga să urgenteze investigarea fraudei din sistemul bancar și implementarea reformelor, precum și să întreprindă pași concreți în ceea ce privește lupta cu corupția. Care este opinia Dvs. la acest subiect?

– Moldova este o țară independentă. UE este partenerul și prietenul Republicii Moldova. Sunt pentru a treia oară la Chișinău și cu fiecare ocazie am subliniat importanța luptei împotriva corupției. Este necesar de făcut mai mult pentru a reforma sistemul judecătoresc. Încurajăm acțiunile întreprinse de Moldova până în prezent și cerem să se facă și mai mult. Dar aceasta este țara Dumneavoastră. Noi nu putem implementa reforme în locul R. Moldova. Indiferent pentru ce partide își dau votul în alegeri, cetățenii simpli ai R. Moldova doresc continuarea implementării reformelor, doresc un sistem transparent, un stat de drept și căt mai puțină corupție. Desigur, pentru toate acestea este nevoie de timp. Problema cu corupția există în mai multe state ale UE, Moldova nu este unica țară care se confruntă cu acest flagel. Dar este nevoie de muncă constantă pentru a înregistra succese la acest capitol. Nu puteți spera că această problemă va dispărea de la sine.

– Intenționează UE să înnăspreasă controlul asupra asistenței financiare acordate RM după ce în presă au apărut mai multe zvonuri potrivit căror o parte dintre fondurile acordate de partenerii externi au fost delapidate?

– Există multe zvonuri dar noi nu putem acționa în baza zvonurilor. Până la acest moment nu am fost informată despre utilizarea necorespunzătoare a fondurilor acordate de UE pentru sprijinirea implementării Acordului de Liber Schimb. Știu proiecte în care banii au fost utilizati cu succes și există rezultate vizibile. Desigur că atunci când Guvernul R. Moldova își acordă anumite fonduri, el are responsabilitatea să ne informeze cum acestea sunt utilizate. Noi contăm pe faptul că banii vor fi folosiți corespunzător. Dar dacă vor exista anumite semnale că acest lucru nu se întâmplă, atunci vom lua măsuri.

– UE a suspendat o parte din asistența promisă RM în urma recentului scandal din sectorul bancar. Se referă acest lucru și la banii promisi de UE pentru implementarea DCFTA și a Acordului de Asociere cu UE?

– R. Moldova a primit deja mulți bani și în continuare va primi mulți bani. Au fost înghețate doar fondurile destinate pentru suportul bugetar. Aceste fonduri nu vor fi acordate RM până în momentul în care autoritățile nu vor ajunge la un acord cu FMI.

– Opoziția din RM susține că DCFTA nu ia în considerare toate interesele țării și susține că acest acord ar trebui revizuit sau chiar denunțat. Este acest lucru posibil?

– DCFTA este un acord între două părți. Dacă una dintre părți susține că nu mai doresc să fie parte a acestui acord, atunci, desigur, el va încerca să mai funcționeze. Dacă în viitor, Guvernul RM va declara că nu mai doresc să fie parte a acestui acord, atunci

el va fi stopat. UE nu poate impune acest acord Republicii Moldova. Este un acord pe termen lung și nu este posibil de interveni pentru a schimba anumite clauze, deoarece se cere renegocierea întregului document. În același timp, DCFTA și-a demonstrat deja eficiență, dar, după cum am menționat deja, există încă foarte mult potențial care trebuie folosit pentru a înregistra creștere economică, a crea noi locuri de muncă și a atrage investiții. Suntem convinși că DCFTA este un acord bun pentru Moldova, pentru mediu de afaceri și pentru cetățenii simpli. Dorim să continuăm să vă susținem.

– Ce ar risca, totuși, Moldova în cazul în care viitorul Guvern ar decide denunțarea acestui acord? Va trebui să achite Chișinău anumite penalități?

– Asemenea cazuri nu au mai fost înregistrate. Dar din căte cunosc, nu vor exista nici un fel de penalități. Vor exista totuși pierderi, deoarece RM nu va mai avea acces la piața europeană.

– Regiunea transnistreană continuă să se opună Acordului de Liber Schimb cu UE, declarând că acest document nu ia în considerare interesele regiunii. La ce etapă se află la acest moment negocierile cu partea transnistreană?

– Din căte cunosc, la moment între părți au loc discuții foarte intense. Expertii UE încearcă să faciliteze dialogul între Chișinău și Tiraspol. Măsurile speciale de care beneficiază R. Moldova, inclusiv Transnistria, vor înceta la 31 decembrie 2015. Ele nu vor fi prelungite. Din această cauză, încercăm să vedem dacă există posibilități de facilitare a comerțului regiunii transnistrene cu UE, desigur, în deplină conformitate cu legislația RM și a UE.

– Care sunt exact obiecțiile Transnistriei? Tiraspol susține că ar putea adera la acest acord în anumite condiții sau că nu va susține implementarea lui nici într-un caz?

– La moment se poartă negocieri. Echipa noastră de experti a vizitat Tiraspol, desigur, în cooperare cu autoritățile RM. Există o foaie de parcurs care a fost coordonată cu primul ministru și cu întreg Guvernul. Nu există niciun fel de agenda secretă. Dar aș dori să menționez faptul că actualul status quo nu poate fi continuat. Trebuie să vedem dacă există posibilitatea de a încuraja Transnistria să participe la facilitarea comerțului. Nu am reușit încă să obținem acest lucru, dar trebuie să găsim anumite posibilități. Negocierile continuă pentru a vedea cum ne putem mișca înainte deoarece a rămas foarte puțin timp.

– Suntem acum la sfârșitul lunii octombrie. Mai este timp ca Transnistria să adere la DCFTA? Nu este deja prea târziu?

– Nu, nu este prea târziu pentru a găsi o soluție pentru facilitarea comerțului. În același timp, au mai rămas doar câteva săptămâni. Negocierile sunt în proces de desfășurare și nu vă pot furniza prea multe detalii la moment. Dar dacă putem să ajutăm să construim un pod la acest capitol, atunci ar fi foarte bine. La moment, acest lucru nu a fost realizat.

HOTĂRÎRE cu privire la Fondul de Investiții Nemutual “TELECOM-INVEST” S.A.

Nr. 54/10 din 09.10.2015 (în vigoare 23.10.2015)
Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 291-295
art. 2168 din 23.10.2015

Urmare a finalizării procedurii de lichidare a activității profesioniste pe piața valorilor mobiliare, în baza cererii nr. 46 din 18.09.2015 parvenite din partea comisiei de lichidare a activității profesioniste pe piața valorilor mobiliare a Fondului de Investiții Nemutual “TELECOM-INVEST” S.A. în proces de lichidare, în temeiul art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 lit. m) și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 “Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRÂSTE:

- Se ia act de decizile adunării generale extraordinare repetitive din 24.08.2015 a Fondului de Investiții Nemutual “TELECOM-INVEST” S.A. în proces de lichidare.
- Se înregistrează în Registrul de stat al valorilor mobiliare schimbarea denumirii din Fondul de Investiții Nemutual “TELECOM-INVEST” S.A. în Societatea pe acțiuni “TELECOM-INVEST” (str. Armenească 55, mun. Chișinău, IDNO 1002600019597) cu codul ISIN al valorilor mobiliare MD14TELE1001.
- Se radiază din Registrul participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare Fondul de Investiții Nemutual “TELECOM-INVEST” S.A., care a deținut anterior licența nr. FIB0172 din 24.08.2001 pentru desfășurarea activității profesioniste pe piața valorilor mobiliare – de fond de investiții.
- Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare și Direcției monitorizare emitenți.
- Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICEPРЕШЕДИНТЕЛ COMISIEI
НАЦИОНАЛЕ А ПІЕȚЕІ FINANCIARE
lurie FILIP

Nr. 54/10.

Chișinău, 9 octombrie 2015

ORDONANȚĂ cu privire la abrogarea ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 12/7-O din 22.03.2013

Nr. 54/11-O din 09.10.2015 (în vigoare 09.10.2015)
Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 291-295 art. 2172 din 23.10.2015

Având în vedere decizia adunării generale extraordinare repetitive a acționarilor Fondului de Investiții Nemutual “Telecom-Invest” S.A. din 24.08.2015 referitor la anularea deciziei adunării generale repetitive a acționarilor Fondului de Investiții Nemutual “Telecom-Invest” S.A. din 09.04.2005 privind lichidarea fondului și încheierea activității profesioniste pe piața valorilor mobiliare, în temeiul art. 9 alin. (1) lit. h) și lit. n), art. 22 alin. (3) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 “Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), Comisia Națională a Pieței Financiare

DECIDE:

- Se abrogă Ordonața Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 12/7-O din 22.03.2013 “Cu privire la suspensarea circulației valorilor mobiliare emise de Fondul de Investiții Nemutual Nespecializat “Telecom-Invest” S.A. în proces de lichidare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 364).
- Prezenta ordonață intră în vigoare din data adoptării.

VICEPРЕШЕДИНТЕЛ COMISIEI
НАЦИОНАЛЕ А ПІЕȚЕІ FINANCIARE
lurie FILIP

Nr. 54/11-O.

Chișinău, 9 octombrie 2015

Zona de Liber Schimb: Rezultate și provocări

Săptămâna trecută a fost marcată de mai multe evenimente legate de evaluarea procesului de implementare a Acordului de Asociere și Acordului de Liber Schimb (DCFTA) cu Uniunea Europeană pe parcursul unui an.

În vizită la Chișinău a fost Comisarul european pentru Comerț, Cecilia Malmström. A avut loc prima reuniune a Comitetului de Asociere RM-UE reunit în configurația Comerț. Oficiali și oameni de afaceri au participat la conferința internațională "Să beneficiem cât mai mult de Zona de Liber Schimb" (Making the most of DCFTA), organizată în perioada 22-23 octombrie 2015 la Chișinău în cadrul proiectului susținut de Fondul Vișegrad "Schimb de experiență a dialogului public-privat în procesul de integrare europeană pentru Republica Moldova și Georgia".

"Dacă ne uităm pe statistici, putem constata că după un an de la implementarea DCFTA, exporturile din Republica Moldova în țările europene, anul trecut, s-au majorat cu 10 la sută, iar Produsul Intern Brut, în primul semestru al anului curent, a crescut cu 3,6 la sută. Creșterea PIB-ului poate fi atribuită companiilor din sectorul de servicii, care și-au ridicat randamentul în urma implementării prevederilor DCFTA la compartmentul dat", a declarat vicepremierul, ministrul Economiei, Stephane Bride.

Într-adevăr, livrările de mărfuri din Republica Moldova pe piața UE au atins, după opt luni ale acestui an, o cotă de 61,9 la sută, față de 52 la sută în perioada similară a anului precedent. În expresie cantitativă se înregistrează majorări de exporturi ale produselor agricole de peste 30 la sută. Totodată, autoritățile Republicii Moldova s-au angajat să continue reformele în domeniul sanitar și fitosanitar întru realizarea recomandărilor Comisiei Europene, pentru a obține dreptul de a exporta produse de origine animalieră, care vor influența asupra majorării exportului în UE cu 16 la sută, afirmă Octavian Calmăc, viceministru al Economiei.

Cifrele par să impresioneze. Intensificarea relațiilor cu partenerii din vest nu poate fi pusă la îndoială. Însă, în condițiile în care și această zonă este cuprinsă de criză, statisticile pălesc și devin mai puțin relevante. Suntem încă departe de maximul atins în 2011, când am exportat pe piața comunitară mărfuri în valoare de 987,4 milioane dolari SUA. Nivelul atins în opt luni 2015, de 795,6 milioane de dolari, potrivit Biroului Național de Statistică, este departe de acel de acum cinci ani.

Este firească și întrebarea: Dacă nu ar fi fost restricțiile impuse de Federația Rusă, ponderea UE era la fel de înaltă?

E clar că relațiile cu una din cele mai mari piețe din lume a evoluat în ultimul an. La fel de cert este că există unele progrese în primul an de implementare a Acordului de Liber Schimb cu Uniunea Europeană. Există însă și probleme. Cotele oferite de UE nu au fost valorificate în deplină măsură. Și nu pentru că

această piață ar fi prea restrictivă. Cedăm foarte mult în competitivitate. Se fac tot mai multe eforturi pentru a promova produsele noastre în Europa, dar atunci când, în multe cazuri, nu ai o ofertă pe măsură, în zădăr cheltui bani și timp.

Valoarea schimburilor comerciale contează. Dar, dincolo de statistici, sunt acțiuni cu bătaie lungă. Acțiuni care deschid o perspectivă.

„Este vorba nu numai de progrese în comerț, dar și de o reformă multidimensională și o reformă legislativă ce urmează să fie implementate în Republica Moldova”, a declarat Octavian Calmăc, viceministru al Economiei.

Officialul a precizat că Republica Moldova are 2492 de standarde armonizate la normele europene și internaționale. Cu certitudine, „realizarea DCFTA va conduce la modernizarea economiei naționale, la sporirea competitivității și dezvoltarea țării în general”, a spus Calmăc. În sectorul energetic și cel al achizițiilor publice, la o etapă avansată au fost promovate Legea privind achizițiile publice și Legea privind energia electrică.

Officialii europeni privesc, se pare, mai departe de statistici și unele acțiuni, care, mai repede sau mai încet, apropie Republica Moldova de Uniunea Europeană.

“Realizarea Acordului de Liber Schimb cu UE este un proces de durată, care presupune o implicare activă atât a autorităților, cât și a mediului de afaceri. Uniunea Europeană este dispusă să ajute Republica Moldova în acest proces, însă trebuie să înțelegeți că DCFTA nu poate substitui buna guvernare sau lupta cu corupția”, a declarat în cadrul conferinței internaționale Luc Devigne, șeful Unității Comerț a Comisiei Europene.

Officialul european a menționat că UE este dezamăgită de furtul

miliardului din sistemul bancar. „În UE se aud tot mai multe voci care spun: de ce trebuie să ajutăm o țară care nu vrea să se ajute pe sine”.

Criza bancară, care a bulversat situația economică și cea socială din Moldova, nu poate să nu influențeze negativ și asupra comerțului cu UE. Continuăm să fim îngrijorați de faptul că cei care sunt implicați în furtul acestor mijloace nu au fost încă pedepsiți”, a spus Luc Devigne.

Mai rămâne Moldova o istorie de succes? „Depinde de aspect. Noi am văzut aspecte foarte pozitive în Moldova. Am menționat un lucru extrem de eficient și impresionant

al Guvernului în ceea ce privește implementarea Acordului de asociere și a părții ce ține de liberul schimb aprofundat și cuprinzător. Este o parte foarte pozitivă. Dar sunt și aspecte foarte negative. Evident că aceste aspecte negative sunt atât de importante, încât nu pot decât să afecteze și rezultatele pozitive. Independența sectorului judiciar trebuie abordată în mod special. Nu este normal că ceea ce am văzut în cazul crizei bancare de o magnitudine echivalentă cu 15 la sută din PIB să rămână nepedespeșită. Este o problemă foarte serioasă și va duce la consecințe foarte negative și asupra comerțului”, a spus Devigne.

Officialul european a spus că și climatul de afaceri trebuie să fie îmbunătățit. „Nu este vorba doar de problema corupției, dar și comportamentul necompetitiv care nu se sanctionează sau se sanctionează cu întârziere”, a mai menționat șeful Unității Comerț a Comisiei Europene.

Comisarul european pentru comerț, Cecilia Malmström, a declarat că preferințele economice acordate regiunii transnistrene, care expiră la sfârșitul anului 2015, nu vor mai fi prelungite.

Moldova, și mă refer la ambele maluri ale Nistrului, are un potențial enorm în domeniul comerțului și noi suntem gata să vă susținem ca să nu ratați această șansă. Republica Moldova a realizat un volum mare de lucru, a aderat la multe instituții europene din economie, a implementat peste două mii de standarde europene, dar mai aveți mult de lucru. Trebuie să presăm Guvernul să implementeze toate reformele promise”, a spus Cecilia Malmström în cadrul unei conferințe la care au participat reprezentanți ai comunității de afaceri și alte părți interesate de comerț și DCFTA.

Viceministrul Economiei, Octavian Calmăc, a spus că Moldova nu a solicitat o prelungire a programului pentru regiunea transnistreană, deoarece preferințele au fost introduse în 2008 și ulterior extinse și nu se mai poate să se ajute pe sine”. Criza bancară, care a bulversat situația economică și cea socială din Moldova, nu poate să nu influențeze negativ și asupra comerțului cu UE. Continuăm să fim îngrijorați de faptul că cei care sunt implicați în furtul acestor mijloace nu au fost încă pedepsiți”, a spus Luc Devigne.

Mai rămâne Moldova o istorie de succes? „Depinde de aspect. Noi am văzut aspecte foarte pozitive în Moldova. Am menționat un lucru extrem de eficient și impresionant

Valeriu Lazăr susține că Acordul nu a justificat așteptările agricultorilor

Acordul privind zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător UE-RM (DCFTA) nu a justificat așteptările agricultorilor, a declarat vineri, la conferința internațională "Valorificarea la maximum a ZLSAC", președintele Camerei de Comerț și Industrie din Moldova, Valeriu Lazăr.

Potrivit agenției "INFOTAG", funcționarul a spus la întrevaderea cu Comisarul european pentru comerț, Cecilia Malmstrom, că "după semnarea Acordului, situația s-a înrăutățit, piețele UE nu au compensat toate pierderile și nu s-a exportat tot ce s-a planificat".

"A trecut un an, rezultatele au fost însumate. Ar trebui să desfășurăm o analiză și să înțelegem de ce economia RM nu a beneficiat de toate avantajele? Dacă luăm legislația UE, standardele și practica întreprinderilor europene, aceasta înseamnă cheltuieli, iar sectorul finanțier nu contribuie la acoperirea lor. Cum să folosim cel mai eficient acest acord? Este necesar de a selecta un program mai real, având în vedere modificările din regiune", consideră Lazăr.

Potrivit spuselor sale, "întreprinderile moldovenești nu sunt capabile să acopere toate cheltuielile, pentru a corespunde standardelor UE, astfel realizarea programului durează".

Ei a propus societății, Guvernului și partenerilor "să revadă programul de activitate și să-l facă mai real".

"Referitor la piața Rusiei, vreau să spun că este comodă, oamenii s-au obișnuit cu ea, iar piața UE este dificilă, însă acordă mai multe oportunități", a spus Lazăr.

Comisarul european pentru comerț a menționat că "nu toate așteptările au fost justificate, dar am reușit să minimizăm consecințele embargoului rusesc și a crizei. UE este un partener important pentru Moldova și va contribui la diminuarea dependenței de alți parteneri".

"Voi, ca mediu de afaceri, vă puteți juca rolul, explicând avantajele și oportunitățile acestui proiect. Este important de a continua reformele", a spus ea.

Malmstrom a menționat că "UE sprinjă în continuare Moldova, însă va relua sprinjul bugetar, doar dacă va fi semnat acordul cu FMI".

Comisarul european consideră că "programul de acțiuni propus Moldovei este realizable".

Viceministrul Economiei, Octavian Calmăc, a spus că "societatea din Moldova a așteptat prea multe de la DCFTA". "Majoritatea au crezut că după acest acord va fi paradise, dar nu au înțeles că multe depind de noi și este necesar să realizăm reforme pentru a adapta economia la standardele internaționale. Republica Moldova a avut o serie de şocuri, care au dat un rezultat negativ pentru sectorul privat. Ar trebui să ne bucurăm faptul că temerile exprimate privind prăbușirea pieței moldovenești nu s-au adeverit. Am majorat importul, predominat componentele investiționale, iar situația din țară în legătură cu sectorul bancar a păstrat aceste elemente. Dar noi vom lucra pentru soluționarea acestor probleme, pentru ca peste câțiva ani să devină vizibile rezultatele, iar piața UE să devină mai accesibilă", a spus el.

INFOTAG

UE a lansat un nou proiect de asistență tehnică pentru implementarea Acordului de comerț liber Moldova-UE cu un buget de 2,3 mil. euro

Proiectul pentru implementarea matricei de politici are o durată de 24 de luni și este realizat din data de 1 septembrie 2015. Beneficiarii proiectului sunt Ministerul Economiei și instituțiile care îi sunt subordonate, dar și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Institutul Național de Standardizare, ODIMM etc. În cadrul lansării proiectului, șeful acestuia, Philip Santes, a comunicat că 40-50% din bugetul total al programului va fi destinat dezvoltării IMM-urilor și creării noilor locuri de muncă.

„Prin intermediul noului proiect, planificăm să consolidăm capacitatele noastre institutionale, pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite în matricea de politici pentru executarea DCFTA, să îmbunătățim competitivitatea economiei noastre în domeniile-cheie, cum sunt infrastructura de calitate, supravegherea pieței, accesul la piețele externe”, a menționat ministru Economiei, Stephane Bride.

Şeful Delegației UE în Moldova, Pirkka Tapiola, a comunicat că în cadrul proiectului, în 2016 urmează să fie create 4 noi incubatoare de afaceri în care vor fi create 1000 de noi locuri de muncă. De asemenea, proiectul prevede atragerea investițiilor străine directe, realizarea unor programe de promovare a informațiilor despre beneficiile DCFTA.

Printre rezultatele așteptate de la realizarea proiectului, Philip Santes a menționat: dotarea laboratorului cu utilajul necesar, armonizarea completă a legislației naționale la cea europeană, potrivit Acordului de asociere; acordarea a o mie de granturi pentru finanțarea start-up-urilor noilor întreprinderi și IMM-urilor, crearea și realizarea strategiei naționale pentru atragerea investițiilor și promovarea exporturilor pentru anii 2016-2020 (SNAIPE 2016-2020).

De menționat că proiectul de asistență tehnică pentru implementarea Acordului privind comerțul liber Moldova – UE este parte a Programului de susținere bugetară pentru implementarea DCFTA cu un buget de 30 mil. euro (2014-2016). Dintre acestea, cinci milioane de euro sunt prevăzute pentru asistență tehnică, iar 25 mil. euro – pentru susținere bugetară, care vor fi asimilate în Moldova. Din aceste mijloace, 8 mil. euro au fost acordate Moldovei în 2014. Totodată, Pirkka Tapiola a menționat că restul banilor (8 mil. euro pentru 2015 și 9 mil. euro – pentru 2016), Moldova le va primi doar după semnarea acordului cu FMI.

InfoMarket

Vlad BERCU

Bancherii au intrat în febra scumpirii creditelor

Băncile moldovenești au început să crească masiv ratele de dobândă de rând cu bonificațiile pentru plasamentele bancare. Băncile au reacționat cu întârziere la ultima modificare a ratelor de politică monetară de acum două luni, după ce BNM a majorat rata de refinanțare care a ajuns la 19,5% anual, iar norma rezervelor – la 32%.

Economiștii susțin că băncile vor continua să majoreze ratele de dobândă la credite ca urmare a politicilor monetare restrictive a băncii centrale, dar și a inflației crescânde. "BNM a eșuat în tîntirea inflației, iar bancherii vor plăti prețul scumpirilor pe spatele debitorilor. O parte dintre ei vor intra în incapacitate de plată, ceea ce va genera majorarea ratei creditelor neperformante", sunt de părere economiștii.

Astfel, în urma majorării ratelor de dobândă la credite va scăda pofta populației și a businessului pentru împrumuturile bancare. Un credit la o rată de peste 35% va fi practic imposibil să fie contractat. În astfel de condiții, pentru a-și reduce riscurile, bancherii se vor orienta pe piața VMS. Cu gradul de risc zero, băncile vor face profituri fabuloase împrumutând statul la dobânzi de peste 20%.

Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei, rata medie ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională în luna septembrie 2015 a constituit 15,44 la sută, majorându-se cu 4,47 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent. În același timp, comparativ cu luna precedentă, rata medie ponderată a dobânzii la creditele acordate în monedă națională s-a majorat cu 0,90 puncte procentuale.

Creditele acordate pe un termen de la 2 până la 5 ani au fost în continuare cele mai atractive, în luna septembrie 2015 ponderea lor constituind 44,3% din volumul total al creditelor în monedă națională, care au fost acordate cu o rată medie de 15,44 la sută (în creștere cu 1,27 puncte procentuale față de luna anterioară).

Ponderea majoră a creditele noi acordate în monedă națională, 72,1 la sută din volumul total al creditelor în monedă națională, le-a revenit creditelor acordate cu o rată medie de 15,06 la sută persoanelor juridice. În același timp, persoanelor fizice le-au fost acordate credite în monedă națională cu o rată medie de 16,41 la sută.

Deși BNM a menținut norma rezervelor obligatorii la nivelul de 14%, bancherii scumpesc creditele în valută, însă ritmul de creștere este mult mai mic și majorările mult mai mici. Împrumuturile în valută sunt tentante pentru debitori, însă riscul valutar spulberă iluzia creditelor ieftine în condițiile depreciierii massive a leului moldovenesc față de valutele de referință. Într-un an leul a pierdut 25% față de moneda americană și 28% comparativ cu euro.

Astfel, datele băncii centrale arată că rata medie ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în valută în perioada de referință a

constituie 6,70 la sută, fiind cu 0,91 puncte procentuale inferioară celei din luna septembrie 2014. Comparativ cu luna anterioară, rata medie în luna septembrie 2015 a scăzut cu 0,12 puncte procentuale.

În luna de raportare, creditele noi în valută au fost reprezentate preponderent de creditele acordate persoanelor juridice cu o rată medie de 6,68 la sută, constituind 99,1 la sută din totalul creditelor în valută.

Cele mai solicitate credite în valută au fost creditele pe termene de la 2 până la 5 ani (45,6 la sută din totalul creditelor în valută), fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 6,85 la sută.

Soldul creditelor în economie în luna septembrie 2015 a crescut cu 1,3 la sută din contul majorării cererilor față de economiile în valută (exprimate în MDL) cu 828,4 mil. lei (4,5 la sută), în timp ce cele în monedă națională s-au micșorat cu 272,4 mil. lei (1,1 la sută). Totodată, cererile față de economiile în valută, exprimate în USD, au scăzut cu 7,1 mil. USD, ceea ce evidențiază faptul că majorarea acestora, exprimate în lei moldovenești, a fost cauzată preponderent de deprecierea monedei naționale pe parcursul perioadei de referință.

De rând cu creditele, bancherii măresc și bonificațiile pentru plasamentele bancare pentru a le face mai atractive, iar populația să-și depună economiile în bănci.

Depozitele sunt principala sursă a băncilor moldovenești pentru acordarea creditelor, or acestea sunt bani securi, iar economia are nevoie de bani lungi și ieftini. Instituțiile financiare internaționale și-au suspendat finanțările pentru băncile autohtone ca urmare a problemelor grave ce vizează jaful de un miliard USD, dar și a transparentei acionarilor. Economiștii au atras atenția că BNM în ultima perioadă a favorizat intrarea companiilor offshore în acționariatul băncilor.

Astfel, în luna septembrie 2015, rata medie ponderată la depozitele la termen atrase în monedă națională a constituit 13,80 la sută, majorându-se cu 7,98 puncte procentuale față de septembrie 2014. Comparativ cu luna august 2015, rata medie a dobânzii la depozitele atrase la termen în monedă națională în perioada de raportare a crescut cu 0,55 puncte procentuale.

Depunerile pe termen de la 3 până la 6 luni, care au fost atrase cu o rată medie a dobânzii de 16,00 la sută, au fost cele mai atractive în luna de

referință, constituind 42,7 la sută din totalul depozitelor la termen în monedă națională.

Ponderea depozitelor la termen în monedă națională atrase de la persoanele fizice a constituit 73,0 la sută din totalul depozitelor atrase la termen în monedă națională, în creștere cu 3,4 puncte procentuale față de luna precedentă.

Rata medie ponderată a dobânzii aferente acestora a constituit 16,12 la sută. Rata medie la depozitele atrase de la persoanele fizice a constituit 7,50 la sută, reflectând o descreștere cu 1,78 puncte procentuale comparativ cu luna anterioară.

Dobânzile pentru depozitele în valută au crescut mai puțin față de cele în lei moldovenești. Câștigul mediu pentru depozitele în valută a fost de 2,08 la sută, în descreștere cu 0,07 puncte procentuale comparativ cu luna august 2015.

Datele BNM relevă că ponderea maximă (47,8 la sută) în totalul depozitelor atrase la termen în valută a

estă a celor care au emis de băncă.

Marja bancară la operațiunile în valută a constituit 4,62 puncte procentuale în luna de referință, diminuându-se cu 0,05 puncte procentuale față de august 2015.

Soldul depozitelor în monedă națională s-a micșorat cu 375,8 mil. lei și a constituit 22821,6 mil. lei, reprezentând o pondere de 46,5 la sută din soldul total al depozitelor, iar cel al depozitelor în valută (recalculat în lei) a crescut cu 966,4 mil. lei până la nivelul de 26308,1 mil. lei (cu o pondere de 53,5 la sută).

Economiștii susțin că în viitorul apropiat ne putem aștepta la majorarea ratelor de politică monetară în condițiile în care inflația este în creștere. În luna septembrie, IPC a fost de 12,6%. În același timp se accentuează și deficitul de valută ca urmare a reducerii remiterilor din străinătate, dar și a exporturilor.

Experții avertizează că acest lucru va pune presiune pe leu și va scumpi și mai mult resursele financiare ca urmare a majorării ratei de bază și rezervelor minime obligatorii.

Victor URŞU

A fost ales un nou Consiliu de administrație al Victoriabank, în care au intrat doi candidați propuși de BERD

În cadrul Adunării Generale Extraordinare a acționarilor, care a avut loc săptămâna trecută, s-a decis închiderea înainte de termen a imputernicirilor componentei curente a Consiliului de Administrație și a fost aleasă noua componentă a Consiliului, din care fac parte: Igor Spoială, Victor Turcan, Maria Vancikova, Stepan Juravliv, Alisa Aladinskaia, Ionuț Octavian Pătrăhău și Gavin N. Ryan.

Noua componentă a Consiliului de Administrație își va exercita funcțiile după aprobarea membrilor de către Banca Națională. La ședință au participat acționari și reprezentanții acestora, care dețin 92,33% din numărul de acțiuni cu drept de vot emise de băncă. Decizia de închidere înainte de termen a imputernicirilor actualei componente a Consiliului de administrație a fost votată unanim. De menționat că din fostul Consiliu făceau parte: Victor Turcan, Aliona Timofeenco, Nicolae Ciobani, Igor Spoială, Elena Artemenco, Ion Gutu.

Cu inițiativa de a organiza Adunarea extraordinară a acționarilor băncii pentru a alege noua componentă a Consiliului de administrație și a restabili guvernanța corporativă a venit Banca Europeană pentru Reconstituție și Dezvoltare în comun cu alți acționari. Acționarii Victoriabank sunt: Insidown LTD (Cipru), care deține 39,2% din acțiunile băncii, BERD – 15,06%, Alpha Bank România – 12,5%, Victor Turcan – 10,45%, Galina Pridisvet – 4,04%, Mihail Artemenco – 2,49%, Valentina Turcan – 2,47%, Elena Artemenco – 2,45%, OOO Notabil – 2,36% și Iurie Bondari – 1,01%.

BERD salută alegerea noului Consiliu de Administrație al VictoriaBank

Directorul Băncii Europene pentru Reconstituție și Dezvoltare pentru instituțiile financiare din Moldova, Belarus, Ucraina și Balcanii de Vest, Henry Russel, a declarat că alegerea unui nou Consiliu de Administrație la Victoriabank, care este a treia ca mărime bancă din Moldova, reprezintă un pas important spre restabilirea guvernanței corporative la această bancă sistemică din Moldova. Henry Russel consideră că aceasta va ajuta la prevenirea unui potențial abuz la bancă și va permite efectuarea unei evaluări financiare detaliate.

În comunicatul de presă al BERD se menționează că activitatea Consiliului de administrație al Victoriabank a fost suspendată, ca urmare a unei decizii judecătoarești din septembrie 2014. Astfel, s-a creat situația că acționarii, inclusiv BERD, nu puteau participa la guvernanța corporativă a băncii. Totodată, în noul Consiliu de administrație, format din șapte membri, au intrat și doi candidați propuși de BERD. Este vorba de Ionuț Octavian Pătrăhău și Gavin N. Ryan. Se menționează că acești bancheri cu experiență internațională vor activa în calitate de membri independenți ai Consiliului de administrație în interesele Victoriabank și ale acționarilor.

BERD, care este al treilea cel mai mare creditor din Republica Moldova, a investit în Victoriabank în august 1995 împreună cu alți fondatori ai băncii. BERD s-a declarat deceptuat în iunie 2006 când Consiliul de administrație a trecut sub controlul unor acționari netransparenti, specificând că aceasta este inacceptabil pentru BERD și alți acționari-cheie.

BERD a afirmat anterior că vrea să-și majoreze pachetul de acțiuni în Victoriabank pentru a restabili guvernanța corporativă și a asigura activitatea financiară sigură a băncii. Anterior, BERD a primit permisiunea BNM de a cumpăra până la 50 la sută din acțiunile Victoriabank.

Directorul executiv al BERD pentru Europa de Est și Caucaz, Francis Malige, în cadrul unei recente întrevederi cu prim-ministrul Moldovei, Valeriu Strelet, a reconfirmat disponibilitatea de a-și majora cota în capitalul social al Victoriabank pentru a proteja banca de acționari netransparenti și pentru a păstra independența, profesionalismul și succesul comercial al băncii.

InfoMarket

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piață reglementată (Perioada 19-23 octombrie 2015)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
20.10.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1100,00	5	5500,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
20.10.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1100,00	95	104500,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
22.10.15 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1045,00	70	73150,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
TOTAL				170	183150,00				

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru perioada 19.10.2015-23.10.2015

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„PRESUDOR” S.A., CHIȘINĂU	MD14APDSR1004	23	1	385	9143,75	0,03
2	„FARMACIA IALOVENI” S.A., IALOVENI	MD14LOVE1005	1	1	969	3062,04	3,16
3	„DRUMUL VIILOR”, CHIȘINĂU	MD14MUVI1002	1	2	655	655,00	1,58
4	„PAN-COM” S.A., CHIȘINĂU	MD14PANC1009	10	1	1	331,44	0,00
5	„PROMTEHGAZ” S.A., CHIȘINĂU	MD14ROMT1003	1	1	50	8825,00	0,02
6	„CARIERA DE GRANIT ȘI PIETRIȘ DIN SOROCĂ” S.A.	MD14CARE1008	9	1	5	186,20	0,00
7	„DAAC-VICTORIA” S.A., CHIȘINĂU	MD14DAVI1007	1	2	1828	30052,32	0,09
8	„TELECOM-INVEST” S.A., CHIȘINĂU	MD14TELE1001	1	72	22512	22962,24	0,08
	Total			81	26405	75218	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„PRESUDOR” S.A., CHIȘINĂU	MD14PDSR1004	23	1	385	8855,00	0,03
2	„SERVIS” S.A., ORHEI	MD14SRVS1009	10	1	56	560,00	0,31
3	„PLUGUȘOR-APC” S.A., CIMIȘLIA	MD14PLUG1003	10	1	332	3320,00	0,10
4	„AGROVIN BULBOACA” S.A., BULBOACA	MD14AGBU1002	4	1	4663	18652,00	0,78
5	„ESTATE GROUP” S.A., CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	120	480,00	0,00
6	„DRUMUL VIILOR”, CHIȘINĂU	MD14MUVI1002	1	1	335	335,00	0,81
7	„BASARABIA-NORD” S.A., BĂLTI	MD14BARS1003	20	1	47	940,00	0,00
8	„CEREALE-CAHUL” S.A., CAHUL	MD14CECA1005	10	1	760	7600,00	0,08
9	„INTERPARES PRIM” S.A., CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	1	270	270,00	0,00
	Total			9	6968	41012	

Tipul tranzacției:Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini de gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„SIGMA” S.A., CHIȘINĂU	MD14SIMA1001	10	1	94	940,00	0,00
2	„CONSOCIVIL” S.A., CHIȘINĂU	MD14CONC1008	10	1	114697	1146970,00	20,17
	Total			2	114791	1147910,00	

Tipul tranzacției:Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini de gradul III inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„SERVIS” S.A., ORHEI	MD14SRVS1009	10	3	321	24672,06	0,75
	Total			3	321	24672,06	

PLANUL DE NEGOCIERI PE PIATA REGLEMENTATA sesiunea din 28 Octombrie 2015

Nr. d/o	Nr. cererii de vînzare	Denumirea emitentului	IDNO al emitentului	ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	Pondere din volumul emisiei, %	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	02	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1002600003778	MD14AGIB1008	37328	3 000,00	111 984 000,00	3,597414888	200,00	29.сен.15	30.ноя.15	11.дек.15

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 28.10.2015

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA		0,00	3000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA		0,00	1045,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA		0,00	405,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA		0,00	1150,00
MD14ASCH1004	SA "ASCHIM"		0,00	2,37
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"		0,00	20,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA		0,00	150,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA		1,00	60,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA		0,00	100,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA		0,00	140,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA		0,00	150,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	17,00	95,00	0,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA		1,00	51,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.			0,00

Institutul "Agroindproiect" SA

în baza hotărârii Consiliului Societății din 23 octombrie 2015 anunță despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 30 noiembrie 2015 pe adresa: str. Mt. Varlaam, 65, Chișinău. Înregistrarea de la ora 9-00 pînă la 10-45. Începutul adunării la ora 11-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Directorului Institutului cu privire la activitatea în perioada 24.09.2014 – 30.11.2015.
2. Cu privire la demisia Directorului dl Bradu Victor.
3. Alegerea Directorului Institutului „Agroindproiect” SA

Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor

BCR Chisinau SA

Perioada de raportare 30/09/2015

FIN 1 – BILANȚUL

Cod Po- zitie		Valoarea contabilă
1.1 Active		
010	Numerar și echivalente de numerar	511 871 975
011	Numerar	82 262 860
012	Depozite la vedere și echivalente de numerar	429 609 115
020	Active financiare deținute în vedere tranzacționării	0
021	Instrumente derivate deținute în vedere tranzacționării	0
022	Instrumente de capitaluri proprii	0
023	Instrumente de datorie	0
024	Credite și creanțe	0
030	Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
031	Instrumente de capitaluri proprii	0
032	Instrumente de datorie	0
033	Credite și creanțe	0
040	Active financiare disponibile în vedere vânzării	40 010 268
041	Instrumente de capitaluri proprii	1 018 650
042	Instrumente de datorie	38 991 618
043	Credite și creanțe	0
050	Împrumuturi și creanțe	498 943 149
051	Instrumente de datorie	0
052	Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în monedă liber convertibilă	78 236 852
053	Credite acordate și creanțe	420 706 297
060	Investiții păstrate până la scadentă	221 145 719
061	Instrumente de datorie	221 145 719
062	Credite și creanțe	0
070	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	x
071	Acoperirea valorii juste	x
072	Acoperirea fluxurilor de trezorerie	x
073	Acoperirea investiției nete printr-o operațiune din străinătate	x
074	Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
075	Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
080	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
090	Imobilizări corporale	9 965 789
091	Mijloace fixe	9 965 789
092	Investiții imobiliare	0
100	Imobilizări necorporale	7 866 452
101	Fond comercial	0
102	Alte imobilizări necorporale	7 866 452
110	Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	x
120	Creanțe privind impozitele	943 104
121	Creanțe privind impozitul curent	0
122	Creanțe privind impozitul amânăt	943 104
130	Active ce țin de contractele de asigurare și reasigurare	x
140	Alte active	22 819 768
150	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vedere vânzării	0
151	Active imobilizate luate în posesie și deținute în vedere vânzării	0
152	Alte active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vedere vânzării	0
160	TOTAL ACTIV	1 313 566 224
1.2 Datorii		
200	Datorii financiare deținute în vedere tranzacționării	0
201	Instrumente derivate deținute în vedere tranzacționării	0
202	Pozitii scurte	0
203	Depozite	0
204	Datorii constituite prin titluri	0
205	Alte datorii financiare	0
210	Datorii financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
211	Depozite	0
212	Datorii constituite prin titluri	0
213	Alte datorii financiare	0
220	Datorii financiare evaluate la cost amortizat	888 647 819
221	Depozite	748 399 834
222	Datorii constituite prin titluri	0
223	Alte datorii financiare	140 247 985
230	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	x
231	Acoperirea valorii juste	x
232	Acoperirea fluxurilor de trezorerie	x
233	Operațiuni de acoperire a unei investiții nete într-o operațiune din străinătate	x
234	Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
235	Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
240	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x

250	Provizioane	2 845 879
251	Provizioane pentru beneficiile angajaților	1 960 250
252	Restructurare	0
253	Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	885 629
254	Angajamente de creditare și garanții	0
255	Alte provizioane	0
260	Datorii privind impozitele	10 681 284
261	Datorii privind impozitul curent	9 152 429
262	Datorii privind impozitul amânăt	1 528 855
270	Angajamente în cadrul contractelor de asigurare și de reasigurare	x
280	Alte datorii	6 412 616
290	Capital social rambursabil la cerere	x
300	Angajamentele incluse în grupuri de cedare, clasificate drept deținute pentru vânzare	0
310	TOTAL DATORII	908 587 598
1.3 Capital		
400	Capital social	728 130 000
401	- Capital vârsat	728 130 000
402	- Capital suscris nevârsat	0
410	Prime de capital	11 750
420	Alte capitaluri proprii	0
421	- Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0
422	- Alte instrumente de capitaluri proprii	0
430	Reserve din reevaluare și alte diferențe de evaluare aferente:	-235 347
431	- Imobilizărilor corporale	0
432	- Imobilizărilor necorporale	0
433	- Operațiunilor de acoperire a investițiilor nete în operațiunile străine (portofmea efectivă)	x
434	- Conversiei valutare	x
435	- Acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficientă]	x
436	- Activelor financiare disponibile în vedere vânzării	-235 347
437	- Activelor imobilizate și grupurilor destinate cedării, clasificate drept deținute în vedere vânzării	0
438	- Părții altor venituri și cheltuieli recunoscute aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda capitalului	x
439	- Altor elemente	0
440	Reserve	-322 927 777
441	Reservele (pierderi acumulate) aferente investițiilor în entități contabilizate prin metoda punerii în echivalentă	x
442	Alte rezerve	-322 927 777
450	(-) Acțiuni proprii	0
460	Pierdere, profitul ce se atribuie acționarilor băncii	x
470	(-) Dividende interime	0
480	Interese minoritare (interese care nu presupun control)	x
481	Reserve din reevaluare și alte diferențe de evaluare	x
482	Altele	x
490	TOTAL CAPITAL	404 978 626
500	TOTAL CAPITAL ȘI DATORII	1 313 566 224

FIN2 – CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE

Cod po- zitie		Valoarea con- tabilă
	Raportul de profit și pierdere	0
	OPERĂJUNI CONTINUE	0
010	Venituri din dobânzi	67 687 724
011	Active financiare în vedere tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0
012	Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0
013	Active financiare disponibile în vedere vânzării	6 862 337
014	Împrumuturi și creanțe	41 824 496
015	Investiții păstrate până la scadentă	19 000 891
016	Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	x
017	Alte active	0
020	(-) Cheltuieli cu dobânzile	10 363 915
021	(-) Obligațiuni financiare în vedere tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0
022	(-) Obligațiuni financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0
023	(-) Datorii financiare evaluate la cost amortizat	10 363 915
024	(-) Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	x
025	(-) Alte datorii	0
030	(-) Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere	x
040	Venituri din dividende	0
041	Venituri din active financiare în vedere tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0
042	Venituri din active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0
043	Venituri din active financiare disponibile în vedere vânzării	0
050	Venituri din taxe și comisioane	11 050 216
060	(-) Cheltuieli cu taxe și comisioane	7 979 081
070	Căștiguri (pierderi) realizate aferente activelor și datorilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	0
071	Active financiare disponibile în vedere vânzării	0
072	Împrumuturi și creanțe	0
073	Investiții păstrate până la scadentă	0

074	Datorii financiare evaluate la cost amortizat	0
075	Altele	0
080	Câștiguri sau pierderi privind activele și datorile financiare deținute în vede-rea tranzacționării-net	0
090	Câștiguri sau pierderi privind activele și datorile financiare desemnate ca fi-ind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere - net	200
100	Câștiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire - net	x
110	Diferențe de curs de schimb [câștig (pierdere)] – net	8 346 263
120	Câștiguri (pierderi) din de recunoașterea activelor, altele decât cele deținute în vederea vânzării – net	-1 878 846
130	Venituri din contracte de asigurare și reasigurare	x
140	Alte venituri/cheltuieli din contracte de asigurare și reasigurare-net	x
150	Alte venituri operaționale	929 862
160	(-) Alte cheltuieli operaționale	14 766 062
170	(-) Cheltuieli administrative	25 951 637
171	(-) Cheltuieli privind remunerarea muncii	14 352 793
172	(-) Prime	0
173	(-) Defalcări privind fondul de pensii, asigurarea socială și alte plăti	4 114 356
174	(-) Cheltuieli generale și administrative	7 484 488
180	(-) Amortizarea	5 991 227
181	(-) Imobilizări corporale	4 464 340
182	(-) Investiții imobiliare	0
183	(-) Alte imobilizări necorporale	1 526 887
190	(-) Provizioane reluări de provizioane	0
200	(-) Deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	-2 288 967
201	(-) Active financiare evaluate la cost (instrumente de capitaluri proprii neco-tate și instrumente derivate legate de acestea)	0
202	(-) Active financiare disponibile în vederea vânzării	0
203	(-) Împrumuturi și creanțe	-2 288 967
204	(-) Investiții păstrate până la scadență	0
210	(-) Deprecierea activelor nefinanciare	-1 317 264
211	(-) Imobilizări corporale	0
212	(-) Investiții imobiliare	0
213	(-) Fond comercial	0
214	(-) Alte imobilizări necorporale	0
215	(-) Investiții în companii asociate prin metoda punerii în echivalentă	x
216	(-) Altele	-1 317 264
220	Fond comercial negativ recunoscut imediat în profit sau pierdere	0
230	Cota parte a profitului din întreprinderile asociate	x
240	Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării, care nu pot fi considerate acti-vități întrerupte	550
250	Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue înainte de impozitare	24 690 278
251	(-) Cheltuieli sau (+) venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din operațiuni continue	3 279 280
260	Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue după impozitare	21 410 998
261	Profit sau pierdere din activități întrerupte după impozitare	0
270	Total profit sau (-) pierdere aferent/ exercițiului	21 410 998
280	Atribuit interesului care nu controlează	x
290	Atribuit acționarilor băncii	x

**Informație privind activitatea economico-financiară a BCR Chisinau SA
la situația 30 septembrie 2015**

Denumirea indicatorilor	Unita-tea de măsu-ră	Nor-mativ	De factu		
			luna ges-tionară	luna prece-dentă celei gestionare	anul prece-dent celui gestionar
CAPITAL					
Capitalul social	mil. lei	≥100	728,13	728,13	728,13
Capitalul de gradul I	mil. lei	≥200	314,40	320,14	304,76
Capitalul normativ total (CNT)	mil. lei		314,40	320,14	304,76
Active ponderate la risc	mil. lei		246,57	266,21	222,17
Suficiența capitalului ponderat la risc	%	≥16%	127,51	120,26	137,17
Capital de gradul I / Active ponderate la risc	%		127,51	120,26	137,17
Capitalul normativ total / Total active	%		23,93	27,64	28,26
Mărimea calculată dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale (Referința 1)	mil. lei		82,95	74,89	72,81
Nivelul de afectare a capitalului (Referința 2)	%		-6,54	-21,66	-21,65
Total datorii / Total capital			2,24	1,88	1,81
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncii	%		100,00	100,00	100,00
ACTIVE					
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază) (Referința 3)	mil. lei		281,96	131,39	113,72
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază) (Referința 4)	mil. lei		278,24	127,09	110,34
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază)/CNT			0,90	0,41	0,37
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază)/CNT			0,89	0,40	0,36
Soldul datoriei la credite (suma de bază)	mil. lei		440,36	475,36	447,84
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)	mil. lei		115,29	155,64	142,21
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)/CNT	%		36,67	48,62	46,66
Soldul datoriei la credite neperformante net (suma de bază)/CNT (Referința 5)	%		4,34	4,20	3,80
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)/Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		26,18	32,74	31,75

Soldul activelor neperformante nete/CNT (Referința 6)	%		7,50	7,23	7,63
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		163,57	152,96	140,20
Suma reducerilor pentru pierderi din depreciere formata la active și provizioanele pentru pierderi la angajamentele condiționale, conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară	mil. lei		80,62	78,07	67,38
Suma reducerilor calculate pentru soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		20,57	20,12	20,01
Total credite expirate	mil. lei		92,20	134,13	120,21
Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor (Referința 7)	%		83,31	74,67	85,98
Soldul datoriei la credite în valută străină (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		54,05	57,48	72,74
Total active / Total capital			3,24	2,88	2,81
Suma totală a expunerilor „mari”/CNT	ori	≤5	0,12	0,11	0,11
Suma datorilor nete la creditele acordate la zece persoane minus reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele la angajamentele condiționale / Suma portofoliului total al creditelor băncii și angajamentelor condiționale la zece persoane	%	≤ 30	28,95	28,37	28,09
Total expuneri față de persoanele afiliate / Capitalul de gradul I	%	≤20	7,26	6,90	3,50
Soldul datoriei la credite, suma de bază / Soldul depozitelor (suma de bază)			0,59	0,84	0,87
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de debitori:					
Persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		329,79	364,69	340,44
Persoane juridice nerezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		0,00	0,00	0,00
Persoane fizice rezidente	mil lei		110,51	110,58	107,34
Persoane fizice nerezidente	mil lei		0,06	0,08	0,06
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de monede:					
acordate în MDL	mil lei		202,35	202,12	122,07
acordate în USD (echivalentul în lei)	mil lei		119,24	115,59	118,53
acordate în EUR (echivalentul în lei)	mil lei		118,77	157,66	207,23
acordate în alte valute străine (echivalentul în lei)	mil lei		0,00	0,00	0,00
Imobilizări corporale / CNT	%	≤50	0,64	0,63	0,67
Imobilizări corporale și cote de participare / CNT	%	≤100	0,96	0,95	1,01
VENITURI ȘI PROFITABILITATE					
Rentabilitatea activelor (ROA) (Referința 8)	%		2,50	2,56	-0,34
Rentabilitatea capitalului (ROE) (Referința 9)	%		7,22	7,33	-0,99
Venitul net aferent dobânzilor / Total venit	%		65,13	64,90	58,89
Cheltuieli neaferente dobânzilor / Total venit (Referința 10)	%		63,90	62,86	85,43
Venitul din dobânzi / Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă (Referința 11)	%		9,63	9,51	8,69
Marja netă a dobânzii (MJDnet) (Referința 12)	%		8,16	8,04	6,62
Indicele eficienței (lef) (Referința 13)	%		138,07	140,19	95,48
LICHIDITATE					
Principiu I – Lichiditatea pe termen lung (Referința 14)		≤ 1	0,43	0,50	0,55
Principiu II – Lichiditatea curentă (Referința 14)	%	≥ 20	64,84	57,19	54,60
Soldul activelor lichide / Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază)	%		850,53	688,09	646,16
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		13,40	16,99	17,75
Soldul depozitelor persoanelor juridice, cu excepția băncilor (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		78,20	72,58	65,82
Soldul depozitelor în valută străină (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		75,05	68,61	64,93
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) (Referința 15)	mil. lei		202,47	229,70	249,88
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) (Referința 16)	mil. lei		170,74	206,21	229,90
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) / CNT			0,64	0,72	0,82
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) / CNT			0,54	0,64	0,75
SENSIBIL					

IM „Grisan Hamb” S.A.**ANUNT PRIVIND OFERTA PUBLICĂ**

DE PRELUARE BENEVOLĂ A ACȚIUNILOR EMISE DE IM „GRISAN HAMB” S.A.
 Prin decizia CNPF nr. 54/7 din 09.10.2015 a fost aprobată Oferta publică de preluare benevolă de către Coman Andrei a acțiunilor emise de IM „Grisan Hamb” S.A. intermediată de S.C. „BROKER M-D” SA.

Emitentul: Întreprinderea Mixta Moldo-Germană Baza Comercială „Grisan Hamb” Societate pe acțiuni, înregistrată și funcționând conform legilor Republicii Moldova, IDNO 1003600043182, cu sediul social în str. Mitropolit Varlaam, 56, mun. Chișinău, cod poștal MD 2001, Republica Moldova, capitalul social constituie 2246841 lei subscris și vărsat în întregime, divizat într-un număr de 748947 de acțiuni ordinare nominative de clasa I, cod ISIN MD14GRIS1000, emise în formă dematerializată, fiecare acțiune având valoarea nominală de 3 lei.

Obiect principal de activitate: Prelucrarea și conservarea pestelui și a produselor din peste; Comerțul cu ridicata al produselor alimentare, bauturilor și produselor din tutun.

Ofertantul: Coman Andrei.

Numărul de valori mobiliare care fac obiectul Ofertei, prețul: Ofertantul intenționează să achiziționeze prin această Ofertă 78159 de acțiuni ordinare nominative de clasa I emise de Emitent, cod ISIN MD14GRIS1000, plătite integral și care nu se află în proprietatea Ofertantului și a persoanelor care acționează în mod concertat cu Ofertantul, reprezentând 10.43 la sută din totalul acțiunilor de clasa respectivă la un preț de 4 lei per acțiune.

Ofertantul va achiziționa toate acțiunile de la Acționari care au acceptat Oferta.

Intermediarul Ofertei: S.C. „BROKER M-D” SA. cu sediul social în str. Vasile Alecsandri, 143, mun. Chișinău, cod poștal MD2012, telefon/fax 022 81 51 80, email: broker.md.sa@gmail.com, IDNO 1008600020564, titulară a Licenței CNPF seria CNPF nr. 000815 eliberată în data de 15.03.2015;

Numărul de acțiuni emise de Emitent care sunt deținute de Ofertant și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul: Ofertantul deține 657172 acțiuni emise de Emitent.

Persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul dețin 13616 acțiuni ale Emitentului.

Prospectul de Ofertă și locurile unde poate fi obținut: În conformitate cu prevederile legale, Prospectul de Ofertă va fi disponibil tuturor acționarilor care dețin acțiuni ale Emitentului pe toată perioada de derulare a Ofertei, începând cu data publicării acestui anunț, Prospectul de Ofertă va fi disponibil, în mod gratuit astfel:

- la sediul social al S.C. „BROKER M-D” SA., respectiv la adresa str. Vasile Alecsandri, 143, mun. Chișinău, cod poștal MD2012, număr de telefon/fax 022 81 51 80;
- la sediul Emitentului din str. Uzinelor, 11A, mun. Chișinău, cod poștal MD2023, număr de telefon 0 22 47 11 38;

Perioada de derulare a Ofertei: Ofertă este valabilă pentru o perioadă de 15 (cincisprezece) zile calendaristice și începe din data la care anunțul de ofertă a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Perioada Ofertei este cuprinsă între 30.10.2015 și 13.11.2015;

Condițiile pe care le vor întruni contraofertele deținătorilor de acțiuni, locurile de subscrise și programul de lucru cu publicul: Acționarii pot accepta Oferta prin completarea și semnarea, înainte de expirarea Perioadei Ofertei, a două exemplare ale formularului de subscrise, care va fi disponibil acționarilor interesați la sediul Intermediarului din str. Vasile Alecsandri, 143, mun. Chișinău, cod poștal MD2012, program de lucru de luni până vineri între orele 10.00-17.00.

În ultima zi a Perioadei de Ofertă, programul de primire a Formularelor de Subscrisie va fi între orele 10.00-13.00.

Oferta se va desfășura cu folosirea exclusivă a sistemului pietei reglementate administrat de către Bura de Valori a Moldovei S.A.

Modalitatea de plată a acțiunilor: Contravaloarea acțiunilor vândute va fi plătită în conformitate cu termenii Prospectului de Ofertă de către Intermediar acționarilor vânzători după data decontării tranzacției și anume în prima zi lucrătoare ce urmează după data decontării tranzacției

Viza de aprobare aplicată pe prospectul de ofertă nu are valoare de garanție și nici nu reprezintă o altă formă de apreciere a CNPF, cu privire la oportunitatea, avantajele sau dezavantajele, profitul sau riscurile pe care le-ar putea prezenta tranzacția de încheiat prin acceptarea ofertei publice obiect al deciziei de aprobare. Decizia de aprobare certifică numai regularitatea prospectului de ofertă în privința exigențelor legii și ale normelor adoptate în aplicarea acestia.

Ofertant Intermediar Coman Andrei S.C. „BROKER M-D” SA.

S.A. “RADIATOR”

Comunicat informativ al ședinței consiliului din 23.10.2015

S-A APROBAT UNANIM:

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în mărime de 8134807 lei, prin plasarea suplimentară a 173081 acțiuni;
2. Modificările la statutul societății.

Societatea a plasat peste 25% din toate acțiunile cu drept de vot plasate, constituind tranzacție de proporție.

Organul Executiv

SA „Victoria” Intreprinderea piscicolă din Edineț

Consiliul Societatii al SA „Victoria” Intreprinderea piscicolă din Edineț comunică despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 06 noiembrie 2015 în localul societății pe adresa: or. Edineț, str. V. Roșca 215. Înregistrarea acționarilor de la ora 15.00. Începutul adunării ora 16.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Realizarea unui imobil.
2. Diverse.

Registrul acționarilor este întocmit la situația 15.10.2015.

Cu materialele, ce tin de ordinea de zi acționarii pot face cunoștința de la 01.11.2015 pînă la 05.11.2015 de la ora 8.00 pînă la ora 12.00.

ORDINEA DE ZI:
 1. Realizarea unui imobil.
 2. Diverse.
 Registrul acționarilor este întocmit la situația 15.10.2015.
 Cu materialele, ce tin de ordinea de zi acționarii pot face cunoștința de la 01.11.2015 pînă la 05.11.2015 de la ora 8.00 pînă la ora 12.00.

Pentru a participa la adunare, acționarii trebuie să prezinte actul de identitate, iar reprezentanții lor procura perfectată legal.

«TERA-L» SA

Organul executiv (administratorul) societății pe acțiuni «TERA-L» SA, IDNO 1002600033324, sediul social MD-2024, mun. Chișinău, str. Florica Niță, 2/1, ap.of. 31 „decide convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la data de 27 noiembrie 2015 la ora 10-00 pe adresa mun. Chișinău, șos. Muncești, 73.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la activitatea economică-financiară al societății;
2. Cu privire la alegerea administratorului societății pe acțiuni;
3. Cu privire la alegerea censorului societății pe acțiuni;
4. Cu privirea înstrâinării bunului imobil al societății pe acțiuni;
5. Cu privire la autentificarea proceselor – verbale ale Adunării;

Ora înregistrării participanților: de la 9-30 pînă la 10-00.

Modul de desfășurare a adunării: cu prezența acționarilor.

Data actualizării listei acționarilor, care au drept de participare este: 27 octombrie 2015.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi al adunării generale în zilele de lucru, începând cu 17 noiembrie 2015 pe adresa mun. Chișinău, șos. Muncești, 73 de la ora 14-00 pînă la ora 17-00.

Pentru informație apelați la tel-fax: (022) 558615, persoana responsabilă: Brebu Valeriu.

În atenția acționarilor**«BS-LEASING GRUP» SA**

În baza hotărârii Consiliului Societății (procес-verbal nr. 26/10 din 26.10.2015) se anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 13.11.2015 ora 10.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Petru Rareș 36, în incinta întreprinderii.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea statutului companiei în redacție nouă;
2. Aprobarea Regulamentului Consiliului societății;
3. Aprobarea Regulamentului Comisiei de censori a societății;
4. Aprobarea companiei de audit și stabilirea quantumului retribuției serviciilor ei

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este perfectată la data de 28.10.2015.

Înregistrarea acționarilor: între orele 9.00 – 10.00. Începerea adunării: ora 10.00.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor puteți lua cunoștință începând cu data de 03.11.2015 între orele 10.00 – 16.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Petru Rareș 36.

Participanții la adunarea generală prezintă buletin de identitate, iar reprezentanții lor – procura autentificată conform legislației.

Relații la tel: 60-39-31

SA «Electrotehnica»

На продажу единным пакетом выставляются простые именные с правом голоса акции SA «Electrotehnica» (юридический адрес 3121, мун. Бэлць, ул. Штефан чел Маре 160, ф/к 1003602009140) в количестве 541.101 штук (государственный регистрационный номер MD14ETEN1007), что составляет 89,36% от общего количества голосующих акций SA «Electrotehnica», по цене 24 лея 63 бани РМ за акцию.

Контактные телефоны: 069123806

“Lafarge Ciment Moldova” SA

ANUNT
 privind inițierea consultărilor publice asupra proiectului programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului ambient a activității planificate “Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasa și deseuri solide menajere) în cuporul de clincher, proprietate Lafarge Ciment Moldova”.

În conformitate cu art. 19 p. 2 din Legea nr. 86 din 29.05.2014, privind evaluarea impactului asupra mediului, compania Lafarge Moldova anunță, începând cu 22 octombrie 2015, inițierea consultărilor publice asupra proiectului programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului ambient a activității planificate “Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasa și deseuri solide menajere) în cuporul de clincher, proprietate Lafarge Ciment Moldova”.

Scopul general al activității planificate este contribuirea la eliminarea în condiții de siguranță a deșeurilor atât la nivel local cit și la nivel național prin valorificarea lor energetică.

Scopul companiei Lafage Moldova în realizarea activității planificate este oferirea unui serviciu de protecție a mediului și sanatatea pentru comunitățile locale prin tratarea și eliminarea deșeurilor din localitățile adiacente. Beneficiile companiei Lafage Moldova în urma realizării activității planificate sunt înlocuirea combustibilului clasic non-regenerabil utilizat cu un combustibil alternativ care constituie o soluție avantajoasă din punct de vedere economic avind în vedere creșterea permanentă a prețurilor la combustibilii clasici non-regenerabili pe piata rep. Moldova.

Rezumat al activității planificate: Valorificarea energetică a deșeurilor sau co-procesarea deșeurilor în fabricile de ciment este metoda cea mai utilizată în diverse parti ale lumii pentru a trata și elimina în condiții de deplină siguranță deșeurile. Co-procesarea deșeurilor va avea loc în cuporul de clincher al uzinei unde se operează cu temperaturi de pîna la 2000 C° fapt ce permite distrugerea în totalitate a conținutului organic al deșeurilor.

Prevederile de bază ale Proiectului pentru activitatea “Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasa și deseuri solide menajere) în cuporul de clincher, proprietate Lafarge Ciment Moldova” au fost elaborate în conformitate cu prevederile Art. 19 p. 5 din Legea nr. 86 din 29.05.2014, privind evaluarea impactului asupra mediului.

Beneficiarii proiectului sunt: compania Lafage Moldova, persoane fizice și persoanele juridice generatoare de deseuri din Rep. Moldova.

Rezultatele prevazute ca urmare a implementării proiectului “Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasa și deseuri solide menajere) în cuporul de clincher, proprietate Lafarge Ciment Moldova” sunt alinierea la practicile de gestionare a deșeurilor din Uniunea Europeană.

Comentariile pe marginea proiectului de realizare a activității “Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasa și deseuri solide menajere) în cuporul de clincher, proprietate Lafarge Ciment Moldova” supus consultării publice, pot fi expediate pînă pe data de 29 octombrie pe adresa electronică: ciment.rezina@lafarge.com, la numărul de telefon 0254-55-500, pe adresa: or. Rezina, str. Viitorului 1, Lafarge Moldova, sau la sediile APL interesate (primaria or. Rezina, primariile satelor Mateuti, Papauti și Soloncenii).

Proiectul programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului ambient a activității planificate “Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasa și deseuri solide menajere) în cuporul de clincher, proprietate Lafarge Ciment Moldova” și cererea de coordonare a proiectului catre Ministerul Mediului Rep. Moldova sunt disponibile pe pagina web oficială a companiei Lafage Moldova: www.lafarge.md, la sediul companiei Lafage Moldova situat pe adresa: or. Rezina, str. Viitorului 1 și la sediile APL interesate (primaria or. Rezina, primariile satelor Mateuti, Papauti și Soloncenii).

CAPITAL

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
сентябрь 2015 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.42 (612)
Среда, 28 октября 2015 г.

Цена 5 леев

Зона свободной
торговли:
итоги и вызовы

5

Национальный бренд «Вино Молдовы»
был впервые представлен на VIII конференции
Digital Wine Communications Conference 2015

The screenshot shows the homepage of the Digital Wine Communications Conference 2015. At the top, there's a navigation bar with links for ABOUT, SCHEDULE, SPEAKERS, BLOG, SUBMIT CONTENT IDEAS, REGISTER NOW, and CONTACT US. Below the navigation is a large black and white photograph of vineyard rows. Overlaid on the photo is the text "DIGITAL WINE COMMUNICATIONS CONFERENCE" in large, bold, white letters, and "EXPLORING THE 'BLEND' OF WINE AND COMMUNICATIONS." in smaller white text. Two dark callout boxes at the bottom provide details: one on the left says "WHEN October 23-25th" and one on the right says "WHERE Plovdiv, Bulgaria Plovdiv International Fair".

Мероприятие проходило с 22 по 24 октября в Пловдиве (Болгария). Как сообщили в Национальном бюро винограда и вина, конференция DWCC, организованная компанией Vrazon – это единственное международное мероприятие, посвященное связи винной культуры с веб-средой. Ежегодно конференция объединяет более 300 экспертов мирового винного сообщества и экспертов онлайн коммуникаций, и предоставляет им платформу для расширения взаимного сотрудничества.

Директор НБВВ Дмитрий Мунтяну подчеркнул уникальность мероприятия. «Благодаря присутствующим на нем знатокам вин, национальный бренд «Вино Молдовы» сможет достигнуть самой широкой и разнообразной публики. Вдобавок, находясь здесь, мы становимся частью большой международной коммуникационной

сети, которая продвигает обмен идеями и рост стандартов в данной области, и в особенности винную культуру, которая выходит за пределы страны, преодолевает языковые барьеры и пределы профессиональных возможностей и становится доступной каждому», – рассказал директор НБВВ.

В трехдневную программу

конференции DWCC вошли презентации и общение с более чем 40 международными экспертами (виноделы, сомелье, журналисты, писатели, специалисты в области PR, маркетинга и продаж). Также гости могли поучаствовать в дегустациях, мастер-классах. В частности, 24 октября Роберт Джозеф, винный эксперт и автор более 30 книг в данной области, провел мастер-класс под названием «Moldova: the next big thing?» (Молдова: следующее большое открытие?), представленный аудитории, состоящей из 50 человек: журналистов, блогеров и профессиональных виноделов.

Для дегустации, проходившей в рамках мастер-класса, а также

для открытой дегустации для всех посетителей мероприятия были отобраны вина, представляющие национальный бренд «Вино Молдовы»: Feteasca Neagră («Carpe Diem», 2013 г.), Cuvée Prestige («Cricova», 2012 г.), Feteasca albă («Vinăria din Vale» 2013 г.), Lupi («Gitana», 2011 г.), Pinot Rouge («Purcari» 2012 г.), Cabernet Sauvignon («Mimi», 2012 г.), Pinot Grigio («Cimișlia Wineries», 2014 г.), Individu Rara Neagră/Malbec/Syrah («Chateau Vartely», 2014 г.), Cuvee Blanc («Et Cetera», 2012 г.), Negru de Purcari («Purcari», 2012 г.), Sol Negru Merlot («Asconi», 2012 г.), Cabernet Sauvignon («Mezalimpe», 2011 г.).

InfoMarket

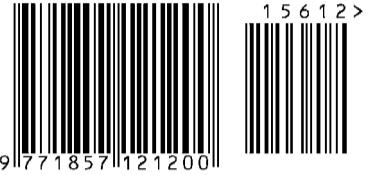
Вниманию профучастников финансового рынка и заинтересованных лиц!

На сайте газеты Capital Market появилась новая опция для упрощения поиска информации, опубликованной эмитентами (годовые отчеты, объявления). В категории «Объявления» (верхнее меню сайта) появился дополнительный фильтр. Посетитель, введя наименование интересующей организации, получает список номеров газеты, где была опубликована информация данного эмитента. Открыв ссылку, найдете номер страницы и тип публикации (годовой отчет, объявление).

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Ediții Periodice (022) 233740

Курс валют
на 28.10.2015

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	19.9899
EUR	1	22.1179
UAH	1	0.8748
RUB	1	0.3124
RON	1	4.9844

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые
отчеты эмитентов прини-
маются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

CAPITAL Market

*Împreună
în lumea
finanțelor*

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Вниманию профессиональных участников!

В Мониторул Официал ал Р.Молдова №213-222 ст. 1402 от 14.08.2015 было опубликовано Постановление НКФР об утверждении Положения об официальном механизме накопления информации №22/8 от 29.04.2015 (в силу 14.08.2015). Текст Положения размещен на сайте газеты www.capital.market.md

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 9 • 2015

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В сентябре 2015 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 4 эмиссии акций на сумму 5,37 млн леев, в том числе 3 дополнительные эмиссии акций на общую сумму 5,34 млн леев и эмиссию акций, осуществленную при учреждении общества на сумму 0,03 млн леев, что отражено в Таблице №1.

Объем эмиссий акций в сентябре 2015 года снизился, по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года, на 186,41 млн леев или на 97,20% (Диаграмма №1).

В январе-сентябре 2015 года было осуществлено 49 эмиссий акций на сумму 158,72 млн леев, что на 991,73 млн леев или в 7,25 раза меньше, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №2).

Динамика количества и объема эмиссий ценных бумаг в январе-сентябре 2011-2015 годов отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

Иностранные инвестиции составили 8,90 млн леев или 5,80% от общего объема инвестиций за отчетный период.

Объем иностранных инвестиций в 2015 г. снизился на 769,87 млн леев или на 98,86% по сравнению с предыдущим годом (Диаграмма №4).

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В сентябре 2015 года объем сделок с корпоративными ценными бумагами составил 34,04 млн леев по 222 сделкам.

Кроме того, в результате введения в действие с 15 марта 2015 года положений Закона №171 от 11.07.2012 «О рынке капитала», сделки с ценными бумагами на вторичном рынке разделены на сделки на регулируемом рынке и сделки вне регулируемого рынка (Диаграмма №5).

В сентябре 2015 года НКФР не утверждала проспекты публичных предложений акций, выпущенных акционерными обществами.

РЕГУЛИРУЕМЫЙ РЫНОК

В сентябре 2015 года на регулируемом рынке была осуществлена сделка купли-продажи на сумму 0,13 млн леев.

ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА

Согласно отчетам, представленным субъектами в сентябре, вне регулируемого рынка было осуществлено 216 сделок на сумму 33,91 млн леев.

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в сентябре 2015 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев	Уровень котировки на ФБМ
Дополнительные эмиссии акций						
S.A. "DRUMURI-RİŞCANI"	MD14UMRD1003	2 830 740	283 074	10	10	-
Î.M. "MEDICOR-FARM" S.A.	MD14MEDF1007	2 000 000	2 000 000	1	1	-
S.A. "M-INTER-FARMA"	MD14FARA1009	510 000	51 000	10	10	-
Всего		5 340 740				
Эмиссии акций, осуществленные при учреждении общества						
SA "Furnizare energiei electrice NORD"	MD14CARM1008	30 000				
Всего		30 000				
ИТОГО		5 370 740				

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 23 октября 2015 года, был рассмотрен ряд вопросов.

Административный совет НКФР принял решение внести изменения в Положение о фонде компенсаций, утвержденное Постановлением Национальной комиссии по финансовому рынку №23/3 от 29.05.2008. Решение вступает в силу с первого числа месяца, следующего за датой опубликования в «Monitorul Oficial».

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензии:

– страховой компании VICTORIA ASIGURĂRI SA серии CNPF №000682, выданную 16 января 2009 года, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), с выдачей нового формуляра лицензии путем: а) изменения названия со страховой компании VICTORIA ASIGURĂRI SA на страховую компанию ALLIANCE INSURANCE GROUP SA; б) исключением следующих адресов, по

которым осуществляется лицензионная деятельность: ул. Джинта Латинэ, 9/2, мун. Кишинев; ул. Кукоилор, 14, мун. Кишинев; ул. Кишинев, 3, ком. Ставчены, мун. Кишинев;

– страховского-перестраховочного брокера LUMEA ASIGURĂRILOR SRL серии CNPF №000792, выданную 29 мая 2015 года на неограниченный срок, на право осуществления посреднической деятельности в сфере страхования и перестрахования, путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензионная деятельность: ул. Стрий, 17, мун. Бельцы.

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение о внесении изменений в некоторые Постановления Национальной комиссии по ценным бумагам и Национальной комиссии по финансовому рынку.

Административный совет НКФР принял решение отменить Распоряжение Национальной комиссии по финансовому рынку №41/5-О от 17.07.2015 «О приостановлении операций на банковских счетах некоторых ссудо-сберегательных ассоциаций» (Monitorul Oficial, 2015, №197-205, ст. 1352).

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе-сентябре 2011-2015 гг.

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе-сентябре 2015 г.

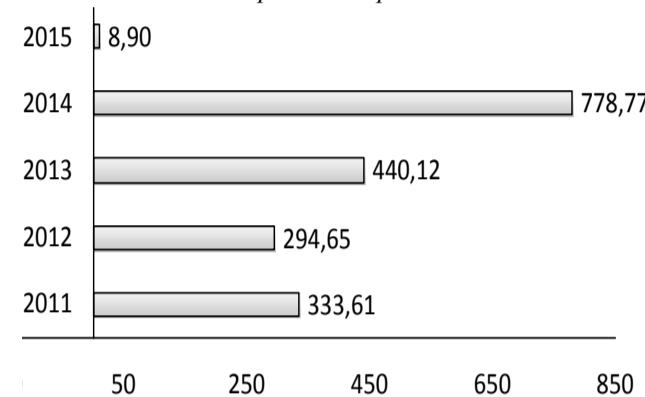

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в сентябре 2011-2015 гг.

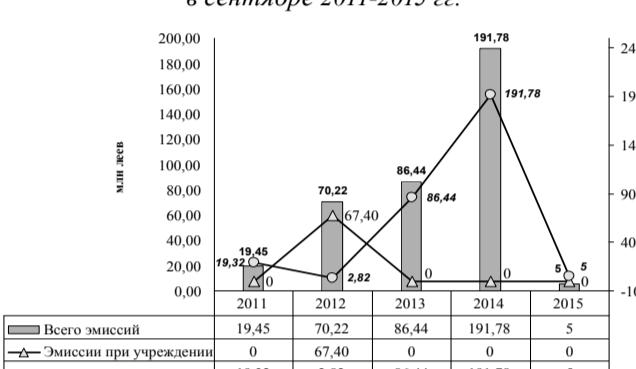

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе-сентябре 2011-2015 гг.

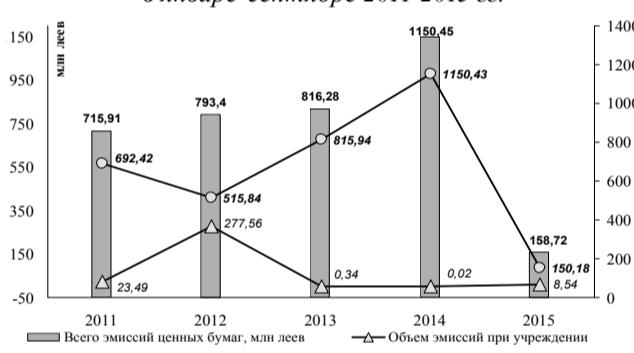

Диаграмма №5 Ежемесячная динамика сделок на вторичном рынке в апреле-сентябре 2015 г.

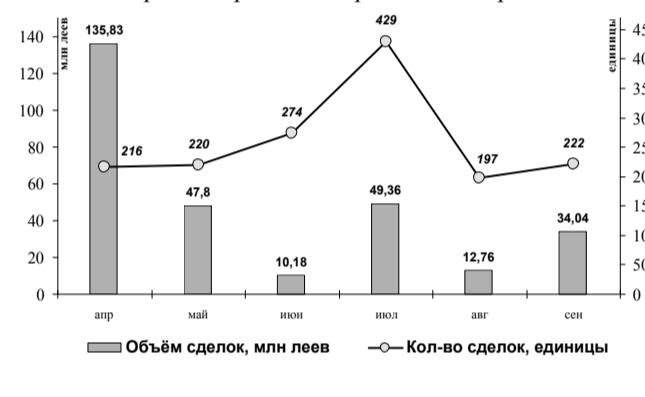
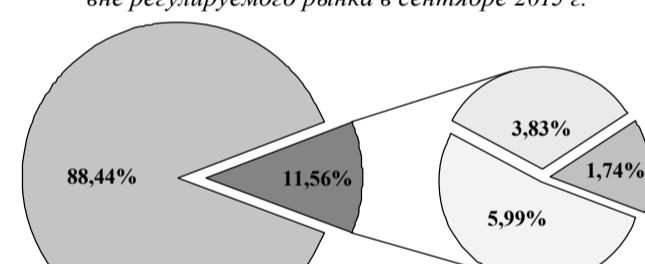

Диаграмма №6 Структура сделок, осуществленных вне регулируемого рынка в сентябре 2015 г.

□ Сделки покупки ценных бумаг обществом, связанные с его реорганизацией - 29,99 млн леев
□ Сделки купли-продажи - 2,03 млн леев
□ Сделки, осуществленные согласно положениям ст. II части (3) Закона о внесении изменений и дополнений в Закон №1134-XIII от 02.04.1997 - 1,30 млн леев
□ Другие сделки - 0,59 млн леев

Также Административный совет НКФР принял решение разрешить инвестицию в корпоративные ценные бумаги ссудо-сберегательной ассоциацией CIUCIULENI-CREDIT путем приобретения 100 простых акций I класса (MD14RURA1001), выпущенных акционерным обществом Corporeia de Finanțare Rurală (IDNO 1002600000283) по максимальной цене 220 леев на общую сумму до 22000 леев.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

о результатах комплексной проверки соблюдения законодательства в области ссудо-сберегательных ассоциаций ССА "BLEŞTENI-VOLODENI"

№54/9 от 09.10.2015 (в силу 23.10.2015)
Мониторул Официал ал Р. Молдова №291-295
ст. 2167 от 23.10.2015

***

На основании Распоряжения Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) №46/11-О от 07.08.2015 и Приказа зам. председателя НКФР №61 от 7.08.2015 была проведена комплексная проверка соблюдения законодательства в области ссудо-сберегательных ассоциаций ССА "BLEŞTENI-VOLODENI" (село Блешень, район Единец, IDNO 1003604151065) за период деятельности с 1.08.2012 по 31.07.2015, которая имеет лицензию категории В серии CNPF №000376, выданную 13.05.2009, в рамках которой было установлено следующее.

Согласно специализированным отчетам, ССА "BLEŞTENI-VOLODENI" (далее – ассоциация) зарегистрировала следующие основные показатели, характерные для деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций, представленные в нижеследующей таблице.

Согласно данным таблицы отмечается уменьшение зарегистрированных показателей, за исключением увеличения стоимости выданных ссуд на 18,3%, доля которых в общих активах составляет приблизительно 89,2%. Уменьшение чистой прибыли на 29,5% обусловлено увеличением общих и административных расходов и расходов на формирование резервов для покрытия убытков по ссудам.

На протяжении всего проверяемого периода исполнительный директор ассоциации не обеспечил соблюдение требований ст. 9 ч. (2) п. с), ст. 35 Закона №139-XVI от 21.06.2007 "О ссудо-сберегательных ассоциациях" (далее – Закон №139-XVI от 21.06.2007), п. 8 Положения о фонде ликвидности ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденного Постановлением НКФР №13/11 от 01.04.2010 (в действии до 30.04.2015) и п. 7 Положения о фонде ликвидности ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденного Постановлением НКФР №16/3 от 27.03.2015 (далее – Положение о фонде ликвидности), согласно которым ассоциация, имеющая лицензию категории В, обязана поддерживать инвестиции в Фонд ликвидности в минимальном размере, начисленные согласно п. 13 Норм финансовой предосторожности ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденных Постановлением НКФР №17/8 от 30.04.2008 (далее – Нормы финансовой предосторожности).

Исполнительный директор ассоциации, один член совета и один член кредитного комитета, избранные на заседаниях совета, соответственно, от 30.06.2011, 27.09.2013 и 03.01.2013, не согласовали свою деятельность с требованиями ст. 12 ч. (2)

Закона №139-XVI от 21.06.2007, п. 5,9 и 39 Положения о требованиях к администраторам ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденного Постановлением НКФР №63/6 от 25.12.2007 (далее – Положение о требованиях), продолжая до настоящего времени осуществлять свои функции без подтверждения в должности НКФР.

В качестве отчетной единицы ассоциация разработала, утвердила и проинформировала НКФР об утверждении собственной программы о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма с нарушением срока, предусмотренного в п. 2 и 3 Постановления НКФР №49/14 от 21.10.2011 "Об утверждении Регламента по применению мер по предупреждению и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма на небанковском финансовом рынке".

Исходя из вышеизложенного, на основании ст. 1,3,4,8 п. b) и f), ст. 9 ч. (1) п. d) и j), ст. 22 ч. (3) и ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 "О Национальной комиссии по финансовому рынку", ст. 9 ч. (2) п. e), ст. 46 ч. (1), (2) и (5), ст. 49 ч. (1) п. c) Закона №139-XVI от 21.06.2007, Норм финансовой предосторожности, Положения о требованиях Национальной комиссии по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Инициировать процедуру привлечения к ответственности за правонарушение исполнительного директора ССА "BLEŞTENI-VOLODENI" согласно Кодексу Республики Молдова о правонарушениях.

2. Предписывать администраторам ССА "BLEŞTENI-VOLODENI" неукоснительно соблюдать положения законодательных и нормативных актов, в том числе согласовать деятельность исполнительного директора, члена совета и члена кредитного комитета с требованиями Положения о требованиях, в течение двух месяцев с даты вступления в силу настоящего постановления.

3. Принять к сведению обеспечение соответствия ССА "BLEŞTENI-VOLODENI" начиная с 13.08.2015 с требованиями п. 7 Положения о фонде ликвидности.

4. ССА "BLEŞTENI-VOLODENI" ежемесячно представит Национальной комиссии по финансовому рынку отчеты о мерах, предпринятых во исполнение пункта 2, с приложением копий доказательных документов.

5. Настоящее постановление вступает в силу согласно ст. 22 ч. (3) Закона №192-XIV от 12.11.1998 "О Национальной комиссии по финансовому рынку".

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ

Юрие ФИЛИП

№54/9.

Кишинэу, 9 октября 2015 г.

№	Показатели	(тыс. леев)			
		31.07.2014	31.07.2015	2015 по сравнению с 2014 (-, +)	2015 по сравнению с 2014 (%)
1.	Выданные ссуды	1499,3	1774,0	+274,7	118,3
2.	Резервы для покрытия убытков по ссудам	-15,0	-18,7	+3,7	124,9
3.	Всего активов	2166,2	1989,5	-176,7	91,8
4.	Сберегательные вклады	1659,3	1428,5	-230,8	86,1
5.	Чистая прибыль	33,6	23,7	-9,9	70,5

Капитал I уровня банков Молдовы на конец августа 2015 г. составил 9 млрд 655,37 млн леев, увеличившись на 2,3% в сравнении с предыдущим месяцем

В то же время, в сравнении с августом прошлого года, показатель вырос на 19,6%. По данным Нацбанка, на конец августа 2015 г. капиталом I уровня, соответствующим необходимому минимуму (не менее 200 млн леев) располагали все 11 коммерческих банков Молдовы, по которым приводятся сведения в базе данных НБМ.

Наибольшая сумма капитала I уровня среди молдавских банков на конец августа 2015 г.

была у Moldova-Agroindbank – 2,09 млрд леев (месяцем ранее – 2,08 млрд), Moldindconbank – 1,58 млрд леев (1,56 млрд), Victoriabank – 1 млрд 176,4 млрд леев (1 млрд 183,3 млн), Mobiasbanca – Groupe Societe Generale – 956,52 млн леев (943,96 млн), Eximbank – Gruppo Veneto Banca – 921,06 млн леев (909,03 млн), а наименьшая – у EuroCreditBank – 211,09 млн леев (210,47 млн), Comerțbank – 247,05 млн леев (243,5 млн), FinComBank – 279,02 млн леев (278,12 млн) и Energbank – 304,67 млн леев (305,23 млн).

Капитал I уровня отражает способность банков покрывать возможные потери в чрезвычайных ситуациях, непредвиденных внешних или внутренних финансовых потрясениях, без ущерба для финансовой безопасности. По данным НБМ, совокупный нормативный капитал банков Молдовы на конец июля 2015 г. составил 10 млрд 024,3 млн леев, увеличившись на 2,4%, в сравнении с предыдущим месяцем, а также на 19,6% – в сравнении с августом прошлого года.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; BC "Victoriabank" S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет 2251311138

Нацбанк Молдовы продлил специальный надзор за тремя крупнейшими банками страны: Moldova-Agroindbank, Moldindconbank и Victoriabank

Спецназдор в отношении этих финансовых учреждений Нацбанк ввел в июне 2015 г. сроком на три месяца и продлил в сентябре, без афиширования этой информации. Спецнадзор в отношении Moldova-Agroindbank, Moldindconbank и Victoriabank НБМ ввел на основании статей 37 (Отчеты и проверки) и 38 (Нарушения, исправительные меры и санкции) Закона о финансовых учреждениях Молдовы.

Нацбанк заявил тогда, что введение спецнадзора в отношении этих банков позволит получить от них более объемную и детальную информацию по сравнению со стандартными процедурами банковской отчетности. В Нацбанке обратили внимание на то, что процедура спецнадзора отличается от специального управления, которое НБМ ввел в конце 2014 г. в Banca de Economii, Banca Sociala и Unibank, подчеркнув, что введение этой меры пойдет на пользу как клиентам этих трех банков, так и самим финучреждениям – менеджменту и акционерам.

Глава парламентской комиссии по экономике, бюджету и финансам Штефан Крянгэ сообщил тогда, что спецнадзор введен в связи с опасениями по поводу структуры акционеров этих банков, а также по поводу вывода из них денег. Согласно действующему законодательству, Нацбанк вправе ввести специальную процедуру надзора за банком в случае установления нарушений, а также в случае неустойчивого финансового положения банка.

Речь идет о выявлении нарушений банком, его акционерами или руководителями Закона о финансовых учреждениях, нормативных актов Нацбанка, условий лицензии или требований разрешения, трастовых обязательств, обязанностей, предусмотренных законодательством, о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма, проверка исполнения которых входит в компетенцию Нацбанка, которые ставят под угрозу интересы вкладчиков или принятие участия в рискованных или сомнительных операциях, не представили отчеты, представили отчеты с опозданием, с недостоверными данными пруденциальных банковских показателей или нарушили другие требования, предусмотренные нормативными актами Нацбанка, не выполнили исправительные меры. Спецнадзор осуществляется созданной с этой целью комиссией, состоящей не более чем из 5-ти работников Нацбанка, 1 из которых исполняет должность председателя комиссии и 1 – зампредседателя.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЗ

Тел.: /373 22/ 220-513

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 22249111050, c/c 1003600114204,

BC "Victoriabank", SA, fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком №, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar" SRL

ЕС не может внедрить реформы вместо Молдовы

Эксклюзивное интервью агентству «ИНФОТАГ» европейского комиссара по торговле Сесилии Мальмстрём, посетившей Молдову 22-23 октября

— Госпожа Мальмстрём, Вы завершили свой двухдневный визит в РМ, каковы впечатления по итогам встречи с руководством страны, стоящей на пороге очередного политического кризиса?

— Конечно же, я в курсе политической ситуации в РМ. В парламенте зарегистрирована Резолюция о вынесении 29 октября вотума недоверия правительству Валерия Стрельца. В то же время мы работаем с этим правительством, которое является партнером Европейской Комиссии (ЕК). Хотела бы подчеркнуть, что во время визита у меня были очень хорошие и конструктивные дискуссии с руководством Молдовы. Мы обсуждали, где мы сейчас находимся, чего мы добились в реализации Соглашения об ассоциации и о режиме свободной торговли (DCFTA). Есть много хороших результатов и достижений, но, кажется, что еще большего можно достичь, используя весь потенциал РМ.

Мы призвали правительство продолжить реформы в банковском, энергетическом и юридическом секторах. Конечно же, и борьба с коррупцией является очень важным аспектом, чтобы в стране была стабильность и хорошая бизнес-среда.

В то же время есть много чисто технических реформ, связанных с DCFTA, которые нужно внедрять. В первую очередь, это касается стандартов Евросоюза по безопасности продуктов, чтобы их можно было без проблем продавать на рынке ЕС. Процедуры контроля и стандартизации ЕС в Молдове должны быть эквивалентны ЕС.

— Может ли название главного послания, которое Вы передали властям РМ?

— Это то, что DCFTA — добротное соглашение, его внедрение дало много хороших результатов, но есть еще много работы, которую нужно сделать.

— А какое послание власти РМ передали ЕС спустя год действия DCFTA?

— Власти РМ также говорят, что DCFTA — это хорошее соглашение, что они им довольны, что интенсивно работают над внедрением оговоренных в документе реформ.

— В ходе визита в Кишинев Вы также встречались с представителями бизнеса. Каково их мнение о DCFTA?

— Вы знаете, существуют разные мнения на этот счет. Часть представителей бизнес-сферы говорят, что сумели нарастить экспорт в ЕС. Например, экспорт вина вырос на 29% в первый год действия DCFTA, что очень хорошо. Другие говорят, что им нужно больше информации о возможностях экспорта в ЕС. Они просят нас активнее работать с правительством РМ, чтобы эти возможности были известны в деловой среде как можно шире. Ну а третья настаивают на внедрении правительством реформ.

Думаю, всем известно, что для создания предсказуемой предпринимательской среды нужно время, это нельзя сделать за неделю. Понятно, что скандал в банковском секторе подорвал доверие граждан РМ к власти, а также ее международных партнеров. Это, действительно, большой скандал. Я сказала спикеру парламента Андриану Канду, президенту Николаю Тимофею и премьер-министру Валерию Стрельцу, что мы надеемся на принятие всех мер для тщательного расследования этого скандала. Во-первых, необходимо, чтобы все, кто виновен, понесли наказание, а во-вторых, сделать все для возврата денег в страну.

— Сейчас многие задают вопрос, почему внешние партнеры РМ не оказывают большее давление на власти, чтобы они быстрее расследовали кражу денег из банков, внедряли реформы и принимали реальные меры в

борьбе с коррупцией. Что Вы думаете по этому поводу?

— РМ — независимое государство. Мы ваш партнер и друг. Это третий мой визит в РМ. Каждый раз я говорила, что нужно бороться с коррупцией, больше делать в реформировании судебной системы. Мы всегда вас поддерживали, но говорили, что делать нужно больше. Молдова — это ваша страна, и мы не можем в ней внедрять реформы вместо вас. Вне зависимости от того, за кого голосуют на выборах, и каковы у граждан политические симпатии, население хочет, чтобы реформы продолжались, чтобы была прозрачность, чтобы закон работал и было меньше коррупции. Понятно, что для этого требуется время. Проблема коррупции есть во многих странах ЕС, вы не одни в этом плане. Вы должны постоянно работать над этим, вы не можете просто надеяться, что эта проблема автоматически исчезнет в стране.

— Планирует ли ЕС усилить контроль над помощью РМ после того, как появились слухи о том, что власти использовали не по назначению деньги внешних партнеров?

— Много слухов ходит, но мы не можем принимать решения на их основе. До сих пор у меня не было информации, что деньги, которые ЕС дал на внедрение DCFTA, были использованы не по назначению. Я знаю проекты, в которых деньги использовались эффективно, и поэтому есть хорошие результаты. Правительство ответственно за использование денег по назначению, оно должно предоставлять нам информацию и о том, как деньги были потрачены. Мы надеемся, что эти деньги использованы правильно. Но если у нас будут сигналы, что это не так, то, конечно же, мы примем соответствующие меры.

— ЕС заморозил часть финансовой помощи РМ в связи с выводом денег из трех банков Молдовы. Касается ли это и денег для выполнения Соглашения об ассоциации?

— Молдова уже получила и получит еще много денег от ЕС и ЕК. Что действительно заморожено, так это деньги на прямую поддержку бюджета. Правительство РМ не получит этих денег, пока у страны не будет соглашения с МВФ.

— Оппозиция в Молдове говорит, что DCFTA не учитывает все интересы РМ, и что это соглашение нужно пересмотреть или даже денонсировать. Возможно ли такое?

— Это договор между двумя сторонами. И если одна сторона больше не хочет иметь такого соглашения, то, конечно же, она перестает работать. Если в будущем правительство РМ скажет, что оно больше не желает этого соглашения, оно будет приостановлено. Мы не можем настаивать на нем, это долгосрочное соглашение. Вы сейчас не можете взять и поменять какие-то части этого документа. Для этого нужно вести переговоры по

пересмотру соглашения. Режим DCFTA уже показал, что он эффективный. Хотя есть еще много неиспользованного потенциала, с помощью которого можно добиться роста в экономике, который привлечет большие инвестиции, создаст новые рабочие места. Мы уверены, что DCFTA — это хорошее соглашение для РМ, для ее бизнеса и граждан страны. Мы будем поддерживать Молдову в развитии и расширении торговли с ЕС.

— И, все-таки, чем рискует РМ, если ее следующее правительство, к примеру, скажет, что оно выходит из соглашения DCFTA? Нужно ли будет платить штраф?

— Такого в нашей практике еще не было. Но насколько я знаю, не будет никаких штрафов. Однако будут потери, потому что РМ потеряет доступ к европейскому рынку.

— Приднестровье продолжает говорить «нет» соглашению DCFTA, считая, что оно не учитывает его интересов. На каком этапе сейчас находятся переговоры с Тирасполем по DCFTA?

— Эксперты ЕС пытаются помочь диалогу Кишинева с Тирасполем. Специальные меры, которыми пользовалась РМ, включая и Приднестровье (режим торговых преференций — Ред.), не будут продлены после 31 декабря 2015 г. Поэтому мы сейчас смотрим, какие у нас есть возможности, чтобы облегчить торговлю Приднестровья с ЕС. Конечно же, мы делаем это в полном соответствии с законами РМ и ЕС.

— Чем именно недовольно Приднестровье, готово ли оно присоединиться к DCFTA на определенных условиях, или ни при каких условиях?

— Сейчас идет интенсивный диалог. Наша команда была в Тирасполе, согласовав все с властями РМ. Есть дорожная карта, которая согласована с премьер-министром и правительством РМ. Нет секретной повестки дня в этих переговорах. Но я хотела бы подчеркнуть, что статус-кво не может быть сохранен в 2016 г., мы должны видеть, есть ли возможность, чтобы поощрять Приднестровье к участию в торговле в рамках DCFTA, но уже без преференций. Мы этого пока не добились, но ищем пути для этого. Переговоры продолжаются, чтобы искать возможности для продвижения вперед, учитывая, что у нас осталось очень мало времени.

— Сейчас уже конец октября, есть ли у Приднестровья время для присоединения к DCFTA, не слишком ли поздно уже?

— Нет, еще не поздно, чтобы найти приемлемое решение для упрощения торговли. В то же время остались считанные недели. Переговоры идут, на данный момент я не могу более подробно говорить на этот счет. И если мы можем способствовать тому, чтобы наладить мост, то это будет очень хорошо. Но мы этого пока не добились.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ о невзаимном инвестиционном фонде “TELECOM-INVEST” АО

№54/10 от 09.10.2015 (в силу 23.10.2015)
Мониторул Официал ал Р. Молдова №291-295 ст.
2168 от 23.10.2015

Вследствие завершения процедуры ликвидации профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг, принимая во внимание заявление комиссии по ликвидации профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг невзаимного инвестиционного фонда “TELECOM-INVEST” АО в процессе ликвидации №46 от 18.09.2015, на основании ст. 1,3,4, ст. 8 п. т) и ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 “О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS) Национальная комиссия по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

- Принять к сведению решения повторного внеочередного общего собрания невзаимного инвестиционного фонда “TELECOM-INVEST” АО в процессе ликвидации от 24.08.2015.
- Зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг изменение наименования с невзаимного инвестиционного фонда “TELECOM-INVEST” АО на акционерное общество “TELECOM-INVEST” (мун. Кишинэу, ул. Арменянська, 55, IDNO 1002600019597) с кодом ISIN ценных бумаг MD14TELE1001.
- Исключить из Реестра профессиональных участников рынка ценных бумаг невзаимный инвестиционный фонд “TELECOM-INVEST” АО, который ранее обладал лицензией №FIB0172 от 24.08.2001 для осуществления профессиональной деятельности инвестиционного фонда на рынке ценных бумаг.
- Контроль над исполнением настоящего постановления возложить на генеральное управление коллективных инвестиций и микрофинансирования и управление мониторинга эмитентов.
- Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Юрие ФИЛИП

РАСПОРЯЖЕНИЕ о признании утратившим силу Распоряжения Национальной комиссии по финансовому рынку №12/7-0 от 22.03.2013 г.

№54/11-О от 09.10.2015 (в силу 09.10.2015)
Мониторул Официал ал Р. Молдова №291-295 ст.
2172 от 23.10.2015

Принимая во внимание решение повторного внеочередного общего собрания акционеров невзаимного инвестиционного фонда “Telecom-Invest” АО от 24.08.2015 об аннулировании решения повторного общего собрания акционеров невзаимного инвестиционного фонда “Telecom-Invest” АО от 9.04.2005 о ликвидации фонда и прекращении профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг, на основании ст. 9 ч. (1) п. h) и п), ст. 22 ч. (3) Закона №192-XIV от 12.11.1998 “О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS) Национальная комиссия по финансовому рынку

РЕШАЕТ:

- Признать утратившим силу Распоряжение Национальной комиссии по финансовому рынку №12/7-0 от 22.03.2013 “О приостановлении обращения ценных бумаг, выпущенных невзаимным неспециализированным инвестиционным фондом “Telecom-Invest” АО в процессе ликвидации” (Официальный монитор Республики Молдова, 2013, №64-68, ст. 364).
- Настоящее распоряжение вступает в силу со дня принятия.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Юрие ФИЛИП

Зона свободной торговли: итоги и вызовы

Премьер-министр Валерий Стрелец встретился с европейским комиссаром по торговле Сесилией Мальмстрём (Cecilia Malmström), после встречи оба чиновника провели совместную пресс-конференцию.

Глава молдавского Кабмина Валерий Стрелец отметил, что с подписанием Соглашения об ассоциации с Европейским союзом был начат необратимый процесс, который гарантирует развитие и модернизацию страны, независимо от развития событий в политическом, социальном или экономическом планах.

«Анализируя ситуацию в стране и регионе, мы можем с уверенностью сказать, что для Республики Молдова было очень важно то, что с 1 сентября 2014 года, несмотря на многочисленные вызовы, как политического, так и технического порядка, удалось начать реализацию Соглашения об ассоциации, включая его составную часть – Соглашение об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли (DCFTA)», – заявил премьер.

В ходе встречи премьер-министра и европейского комиссара была дана оценка результатам, достигнутым в первый год реализации Соглашения DCFTA, а также рассмотрены приоритеты на последующий период.

Глава молдавского правительства подчеркнул, что Европейский союз стал главным торговым партнером Республики Молдова; экспорт молдавской продукции в страны Евросоюза составляет примерно 62% от общего объема. Отметив потенциал развития торговых отношений с европейскими партнерами, Валерий Стрелец заявил, что в ближайшее время правительство сконцентрирует свои усилия на освоении возможностей, предоставляемых DCFTA, и облегчении доступа молдавских продуктов и услуг на рынок ЕС, а также на повышении их конкурентоспособности.

«Приоритетом является расширение спектра продуктов животного происхождения, которые могут экспортиться на рынок ЕС. В настоящее время мы экспортим только мясо и яйца, но мы работаем над тем, чтобы получить право на экспорт мяса птицы и яиц, возможно, в 2016 году», – уточнил глава исполнительного органа.

В свою очередь Сесилия Мальмстрём вновь отметила, что реализация DCFTA в Республике Молдова уже принесла положительные результаты. Вместе с тем европейский чиновник призвала молдавские власти продолжать реформы, чтобы страна в полной мере воспользовалась возможностями DCFTA. «Мы способствуем улучшению бизнес-климата посредством новых технологий, которые будут содействовать экономическому росту и созданию рабочих мест в Республике Молдова. Мы располагаем сотнями миллионов евро для финансирования и оказания технической поддержки малым и средним предприятиям Республики Молдова, для облегчения доступа к рынку европейского сообщества», – добавила Сесилия Мальмстрём.

Надо отметить, что Сесилия Мальмстрём впервые совершает визит в Республику Молдова в качестве европейского комиссара по торговле.

Она также встретилась с вице-премьером, министром иностранных дел и европейской интеграции Натальей Герман.

На встрече вице-премьер Наталья Герман подтвердила, что правительство Молдовы обязалось реформировать ряд сфер в интересах граждан. «За год внедрения положений Соглашения об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли зарегистрирован рост объема экспорта в страны ЕС. Консолидация институциональных способностей для соответствующего внедрения DCFTA остается приоритетом правительства», – заявила Герман.

Вместе с тем министр Наталья Герман приветствовала льготы, предоставленные малым и средним предприятиям Молдовы для гармонизации со стандартами ЕС.

В свою очередь еврокомиссар Сесилия Мальмстрём подтвердила твердую решимость ЕС поддерживать Молдову на пути продвижения процесса евроинтеграции и максимального освоения потенциала, предоставляемого Соглашением об ассоциации PM-EС.

Кроме того, в Кишиневе состоялось первое заседание Комитета по ассоциации PM-EС. На этом форуме обсуждались торговые отношения между Республикой Молдова и Европейским союзом и была дана оценка процессу внедрения Соглашения об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли с ЕС за прошедший год.

Повестка дня заседания включала ряд вопросов, касающихся внешней торговли Республики Молдова. Среди таковых были отмечены: развитие торговли с европейскими партнерами, освоение квот, гармонизация национального законодательства в области интеллектуальной собственности с европейским, государственными закупками, услугами, инфраструктурой качества и надзора за рынком, энергетические аспекты, связанные с торговлей, а также конкуренция.

Представители ЕС приветствовали прогресс, достигнутый в приоритетных областях и вытекающий из обязательств, принятых в рамках Соглашения о свободной торговле. Среди этих достижений отмечены: устранение технических торговых барьеров, разработка и утверждение правительством законопроектов о надзоре за рынком, общей безопасности продуктов, защите прав потребителей и ряда проектов других нормативных актов в области надзора за рынком и инфраструктурой качества.

Европейский чиновник отметил, что ЕС разочарован кражей миллиарда в банковской системе. «В ЕС раздается все больше голосов, которые говорят: «Почему мы должны помогать стране, которая не хочет помочь самой себе». Банковский кризис, перенесенный экономическую и социальную ситуации в Молдове, не может не влиять отрицательно и на торговлю с ЕС. Мы по-прежнему обеспокоены тем фактом, что вовлеченные в хищение этих средств лица еще не были наказаны», – сказал Люк Девинь.

Влад БЕРКУ

По мнению Валерия Лазэра, Соглашение не оправдало надежд сельхозпроизводителей

«Соглашение об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли ЕС-PM (DCFTA) не оправдало надежд аграриев», – заявил на прошлой неделе на международной конференции «Выигрываем как можно больше от соглашения о свободной торговле с ЕС» председатель ТПП Молдовы Валерий Лазэр.

Как передает «ИНФОТАГ», он сказал на встрече с европейским комиссаром по вопросам торговли Сесилией Мальмстрём, что «после подписания Соглашения ситуация стала хуже, рынки ЕС не компенсировали все затраты, и не удалось экспортить все, что было запланировано».

«Прошел год, подведены итоги. Следует провести анализ и понять, почему экономика РМ не извлекла всех выгод? Если взять законодательство ЕС, стандарты и практику европейских предприятий, это означает затраты, а финансовый сектор не помогает их покрывать. Как наилучшим образом использовать эти соглашения? Необходимо выбрать более реальную программу, учитывая изменения в регионе», – считает Лазэр, в прошлом министр экономики.

По его словам, «молдавские предприятия не способны покрывать все затраты, чтобы соответствовать стандартам ЕС, поэтому осуществление программы задерживается».

Он предложил сообществу, правительству и партнерам «пересмотреть программу действий и сделать ее более реальной».

«Что касается рынка России, он удобен, люди к нему привыкли, а рынок ЕС трудный, но предоставляет больше возможностей», – сказал Лазэр.

Европейский комиссар по вопросам торговли Мальмстрём отметила, что «не все ожидания оправдались, но удалось смягчить последствия российского эмбарго и кризиса. ЕС – ведущий партнер для Молдовы и будет способствовать уменьшению зависимости от других партнеров».

«Вы как деловое сообщество можете играть свою роль, объясняя преимущества и возможности этого проекта. Важно продолжать осуществление реформ», – сказала она.

Мальмстрём отметила, что «ЕС поддержит и дальше Молдову, возобновит поддержку бюджета, если будет подписано соглашение с МВФ». Она считает, что «программа действий, предложенная Молдове, осуществима».

Замминистра экономики Октавиан Калмык сказал, что «общество в Молдове слишком многое ожидало от DCFTA. «Большинство думало, что после договора наступит рай, но они недопоняли, что многое в наших руках, и нужно провести реформы, чтобы приспособить экономику к международным стандартам. У Молдовы был ряд шоков, что и дало неприятный результат для частного сектора. Должно радовать, что опасения, высказанные о том, что молдавский рынок погибнет, не оправдали себя. У нас увеличился импорт, преобладают инвестиционные компоненты, а та ситуация, что сложилась в стране из-за банковского сектора, сдержала эти элементы. Но мы будем работать для решения этих проблем, чтобы через несколько лет стали видны результаты и рынки ЕС стали более доступными», – заверил он.

ИНФОТАГ

ЕС запустил новый проект технической помощи для внедрения Соглашения о свободной торговле Молдова-ЕС с бюджетом в 2,3 млн евро

Проект для внедрения матрицы политик рассчитан на 24 месяца, начиная с 1 сентября 2015 г. Бенефициарами проекта являются Минэкономики и подведомственные ему учреждения, а также Национальное агентство по безопасности пищевых продуктов, Национальный институт стандартизации, ODIMM и др.

В рамках официального запуска проекта его глава Филип Сантес (Philip Santes) сообщил, что порядка 40-50% от общего бюджета программы будут направлены на развитие МСП и создание новых рабочих мест. «Посредством нового проекта мы планируем консолидировать свои институциональные способности, чтобы реализовать задачи, установленные в матрице политик по реализации DCFTA, улучшить уровень конкурентоспособности нашей экономики по ключевым направлениям, таким как инфраструктура качества, надзор за рынком, доступ к внешним рынкам», – отметил министр экономики Молдовы Стефан Брид. Глава делегации ЕС в Молдове Пиркка Тапиола сообщил, что в рамках проекта в 2016 г. планируется открыть 4 новых бизнес-инкубатора, где будет создано 1000 рабочих мест. Кроме того, проект предусматривает развитие и диверсификацию экспорта Молдовы в ЕС, привлечение прямых иностранных инвестиций, реализацию ряда программ по продвижению информации о выгоде DCFTA.

Среди ожидаемых результатов от реализации проекта Филип Сантес отметил оснащение лабораторий необходимым оборудованием; полную гармонизацию национального законодательства с европейским, согласно Соглашению об ассоциации; предоставление порядка 1000 грантов для финансирования стартапов, новых предприятий и МСП; создание и реализацию Национальной стратегии по привлечению инвестиций и продвижению экспорта на 2016-2020 гг. (SNAIPE 2016-2020) и др. Отметим, что проект технической помощи для внедрения Соглашения о свободной торговле Молдова-ЕС является частью Программы бюджетной поддержки по внедрению DCFTA с общим бюджетом в 30 млн евро (2014-2016 гг.). Из них 5 млн евро рассчитаны на техническую помощь, а 25 млн евро – на бюджетную поддержку и непосредственно будут освоены в Молдове. Из этих средств 8 млн евро были предоставлены Молдове в 2014 г. При этом Пиркка Тапиола отметил, что осталенную часть средств (8 млн евро на 2015 г. и 9 млн евро на 2016 г.) Молдова получит только после подписания соглашения с МВФ.

InfoMarket

Банки лихорадочно повышают стоимость кредитов

Молдавские банки приступили к массовому подорожанию процентных ставок. Запоздалая реакция на последнее изменение ставок денежной политики, проведенное НБМ два месяца назад, когда ставка рефинансирования составила 19,5% годовых, а норма резервов – 32%.

Экономисты считают, что банки будут повышать процентные ставки по кредитам в результате запретительной монетарной политики центрального банка, а также на фоне растущей инфляции. «НБМ не удалось удержать инфляцию, и банки будут платить за подорожание за счет дебиторов. Часть из них станут неплатежеспособными, что приведет к росту доли неудачных кредитов», – считают экономисты.

Таким образом, в результате увеличения процентных ставок по кредитам упадет стремление населения и бизнеса обращаться в банки за кредитами. Кредит под более чем 35% годовых практически невозможно взять. В таких условиях, в целях снижения рисков банки будут ориентироваться на рынок ГЦБ. При практически нулевом риске прибыль банков резко возрастет, ведь они дают в долг государству под более чем 20%.

Средневзвешенная процентная ставка по новым кредитам в леях в сентябре 2015 г. составила 15,44%, увеличившись на 0,9 п.п. в сравнении с предыдущим месяцем.

В то же время, по сравнению с сентябрем прошлого года, она выросла на 4,47 процентного пункта. Как отмечают в НБМ, кредиты со сроком от 2 до 5 лет оставались наиболее востребованными. Их доля в сентябре текущего года составила 44,3% от общего объема кредитов в национальной валюте против 44,391% в августе 2015 г. Они выдавались по средней ставке 15,44% (на 1,27 п.п. больше, чем в предыдущем месяце). Наибольшая часть вновь выданных кредитов в национальной валюте в сентябре 2015 г. была представлена кредитами, выданными юридическим лицам по средней процентной ставке 15,06% (август – 14,09%), которые составили 72,1% от общего объема кредитов в леях. В то же время средняя процентная ставка по кредитам в леях, выданным физическим лицам, составила 16,41% (август – 15,76%).

Средневзвешенная процентная ставка по срочным депозитам в леях в сентябре 2015 г. составила 13,8%, увеличившись на 0,55 п.п. в сравнении с предыдущим месяцем.

Кроме того, по сравнению с августом прошлого года, она выросла на 7,98 процентного пункта. Наибольший удельный вес (42,7%) в общем объеме срочных депозитов в национальной валюте в сентябре 2015 г. пришелся на депозиты сроком от 3 до 6 месяцев, которые привлекались по средней процентной ставке 16% годовых (август – 14,88%). Доля срочных депозитов, привлеченных в леях от физических лиц, в сентябре 2015 г. составила 73% от общего объема депозитов в национальной валюте, увеличившись на 3,4

п.п. в сравнении с предыдущим месяцем. Средневзвешенная процентная ставка по ним составила 16,12% (месяцем ранее – 14,98%). В то же время средневзвешенная процентная ставка по депозитам, привлеченным от юридических лиц, в сентябре 2015 г. составила 7,5% годовых, сократившись на 1,78 п.п. в сравнении с предыдущим месяцем.

Наибольшая доля новых кредитов в национальной валюте – 72,1 процента от общего объема кредитов в национальной валюте – пришла на кредиты по средней ставке в 15,06 процента для юридических лиц. В то же время средняя процентная ставка по кредитам в национальной валюте для физических лиц составила 16,41 процента.

По данным НБМ, годовая процентная ставка по кредитам в национальной валюте увеличилась как для сегмента кредитов для хозяйствующих субъектов, так и для населения. Стоимость кредита составила в среднем 13,19% для юридических лиц и соответственно 15,64% для физических лиц.

После увеличения процентных ставок спрос на кредиты в национальной валюте снизился в мае примерно на 330 млн леев по сравнению с предыдущим месяцем. Компании взяли у банков более чем на 300 млн леев меньше, а населению в мае было предоставлено кредитов на 30 млн леев меньше, чем в апреле.

Кредиты на срок от двух до пяти лет продолжают оставаться наиболее привлекательными, их доля составила 38,7% в мае 2015 года от общего объема кредитов в национальной валюте. Большая часть финансирования или 73,1% пришлось на юридических лиц.

Средневзвешенная процентная ставка по вновь выданным кредитам в национальной валюте в августе 2015 г. составила 14,54%, увеличившись на 3,88 процентного пункта по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года. В то же время, по сравнению с предыдущим месяцем, средневзвешенная процентная ставка по выданным кредитам в национальной валюте увеличилась на 0,17 процентного пункта.

Кредиты, выданные сроком от 2 до 5 лет, по-прежнему остаются самыми привлекательными, составив в августе 44,39% от общего

Избран новый состав Административного совета Victoriabank, в который вошло 2 кандидата, предложенных ЕБРР

В частности, в ходе состоявшегося на прошлой неделе внеочередного общего собрания акционеров банка были досрочно прекращены полномочия действующего состава Админсовета банка и избран его новый состав, в который вошли: Игорь Споялэ, Виктор Цуркан, Мария Ванчикова, Степан Журавлев, Алиса Аладинская, Ионуц Октавиан Пэтрэхэу и Гэвин Н. Райан.

Новый состав Админсовета Victoriabank приступит к исполнению своих обязанностей после утверждения его новых членов Нацбанком Молдовы. В работе внеочередного общего собрания акционеров банка приняли участие акционеры и их представители, которые владеют в целом 92,33% акций банка. Решение о досрочном прекращении полномочий нынешнего Админсовета Victoriabank было принято единогласно. Следует отметить, что в него входили: Виктор Цуркан, Алена Тимофеенко, Николай Чобану, Игорь Споялэ, Елена Артеменко, Ион Гуцу.

Проведение внеочередного общего собрания акционеров банка с целью избрания нового Админсовета и восстановления корпоративного управления инициировал Европейский банк реконструкции и развития вместе с другими акционерами. Акционерами Victoriabank являются: Insidown LTD (Кипр), которому принадлежит 39,2% акций банка, ЕБРР – 15,06%, Alpha Bank Romania – 12,5%, Виктор Цуркан – 10,45%, Галина Пройдисвет – 4,04%, Михаил Артеменко – 2,49%, Валентина Цуркан – 2,47%, Елена Артеменко – 2,45%, ООО Notabil – 2,36%, Юрий Бондарь – 1,01%.

ЕБРР приветствовал избрание нового Админсовета Victoriabank

Как отмечается в сообщении Европейского банка реконструкции и развития, директор ЕБРР по финансовым учреждениям в Молдове, Украине, Беларуси и Западных Балканах Генри Рассел заявил, что избрание нового Админсовета Victoriabank, третьего по величине банка Молдовы, является первым шагом на пути к восстановлению корпоративного управления в этом крупном и системно важном банке Молдовы, который поможет предотвратить потенциальные злоупотребления и проложить путь для тщательной финансовой оценки.

В ЕБРР напомнили, что полномочия Админсовета Victoriabank были приостановлены по спорному судебному решению в сентябре 2014 г., и создалась ситуация, когда акционеры, в том числе ЕБРР, не имели никакого влияния на корпоративное управление банка. В то же время новый Админсовет Victoriabank в составе семи человек, избранный на внеочередном собрании акционеров банка, включает и двух кандидатов, предложенных ЕБРР, которыми являются Ионуц Октавиан Пэтрэхэу и Гэвин Н. Райан. Подчеркивается, что эти опытные банкиры международного уровня будут действовать как независимые члены Админсовета в интересах Victoriabank и его акционеров. ЕБРР – крупнейший институциональный инвестор Молдовы, инвестировал в Victoriabank в августе 1995 г., наряду с учредителями банка.

Однако ЕБРР был разочарован с июня 2006 г., когда контроль в Админсовете Victoriabank перешел непрозрачным акционерам, что неприемлемо для ЕБРР и других ключевых акционеров. ЕБРР заявлял ранее также, что хочет увеличить свою долю в Victoriabank, чтобы восстановить эффективное корпоративное управление и обеспечить надежную финансовую деятельность банка. Ранее ЕБРР получил согласие НБМ на приобретение до 50% акций Victoriabank. Исполнительный директор ЕБРР по Восточной Европе и Кавказу Франсис Малиж на недавней встрече делегации банка с премьер-министром Молдовы Валерием Стрельцом подтвердил готовность ЕБРР увеличить свою долю в уставном капитале Victoriabank, чтобы защитить его от непрозрачных акционеров и сохранить независимость, профессионализм и коммерческий успех операций банка.

Виктор УРСУ

InfoMarket